

PREZENTĂRI

Asociația Forumul Judecătorilor din România - White Paper –
Protocoloalele de cooperare dintre
Serviciul Român de Informații și
diverse autorități judiciare cu
competență în materie penală
[articol în lb. română și lb. engleză]

FORUMUL JUDECĂTORILOR
DIN ROMÂNIA

WHITE PAPER PROTOCOALELE DE COOPERARE DINTRE SERVICIUL ROMÂN DE INFORMAȚII ȘI DIVERSE AUTORITĂȚI JUDICIARE CU COMPETENȚĂ ÎN MATERIE PENALĂ

Corupția face parte – așa cum se prevede în Strategia Națională de Apărare a Țării – din categoria vulnerabilităților la adresa apărării și securității naționale. Pe plan intern, acest fenomen slăbește statul și instituțiile sale, generează prejudicii economice și afectează puterea de dezvoltare a României, buna guvernare, decizia în folosul cetățenilor și comunităților, precum și încrederea în actul de justiție. În domeniul extern, menținerea corupției are impact negativ asupra credibilității și imaginii țării noastre.²⁹⁶

Cu siguranță, nicio infracțiune, oricât de gravă ar fi, nu poate justifica într-un

stat democratic măsuri disproporționate, care să îngrădească sau să suprime drepturi și libertăți fundamentale ale omului ori independența justiției, fiind necesar un just echilibru între aceste măsuri și nevoia statului de a asigura prevenirea și combaterea criminalității, securitatea națională și siguranța cetățenilor sau recuperarea prejudiciilor. Aceste scopuri presupun folosirea graduală a mijloacelor de investigare și existența unui control al instanțelor penale asupra modului în care au fost respectate garanțiile procedurale, de natură a exclude abuzurile de putere. La nivel sistemic, toate aceste condiții sunt respectate în România.

²⁹⁶ A se vedea HG nr. 33/2015 privind aprobarea Strategiei naționale de apărare a țării

pentru perioada 2015-2019.

I. Evoluția cadrului legislativ în perioada 2009-2016. Decizia nr. 51/2016 a Curții Constituționale

Un scurt istoric al contextului socio-juridic care a generat ample dezbateri în societatea românească, cu privire la așa-numitele „protocoale secrete”, care s-au materializat în preținse „ingerințe nepermise” în actul de justiție, reliefează următoarele:

Cu privire la dispozițiile art. 142 alin.(1) din Codul de procedură penală (care aveau următorul cuprins: **“Procurorul pune în executare supravegherea tehnică ori poate dispune ca aceasta să fie efectuată de organul de cercetare penală sau de lucrători specializați din cadrul poliției ori de alte organe specializate ale statului”**), prin Decizia nr. 51/16.02.2016, Curtea Constituțională a decis că sintagma **“ori de alte organe specializate ale statului”** este neconstituțională.

Conform art. 143 alin.(1) din Codul de procedură penală, **consemnarea activităților de supraveghere tehnică** se face de către **procuror** sau de către **organul de cercetare penală**, întocmindu-se **un proces-verbal pentru fiecare activitate de supraveghere tehnică**. În cuprinsul acestui proces-verbal sunt consemnate, potrivit aceleiași dispoziții legale, rezultatele activităților efectuate care privesc fapta ce formează obiectul cercetării sau contribuie la identificarea ori localizarea persoanelor, datele de identificare ale suportului care conține rezultatul activităților de supraveghere tehnică, numele persoanelor la care se referă, dacă sunt cunoscute, sau alte date de identificare, precum și, după caz, data și ora la care a început activitatea de supraveghere și data și ora la care aceasta s-a încheiat. De asemenea, conform art. 143 alin. (4) din Codul de procedură penală, **convorbirile,**

comunicările sau conversațiile interceptate și înregistrate, care privesc fapta ce formează obiectul cercetării ori contribuie la identificarea ori localizarea persoanelor, sunt redade de către procuror sau organul de cercetare penală într-un proces-verbal în care se menționează mandatul emis pentru efectuarea acestora, numerele posturilor telefonice, datele de identificare ale sistemelor informatice ori ale punctelor de acces, numele persoanelor ce au efectuat comunicările, dacă sunt cunoscute, data și ora fiecărei convorbiri sau comunicări. Potrivit tezei finale a aceluiași alin. (4), procesul-verbal este certificat pentru autenticitate de către procuror.

Procedând la definirea **noțiunii de „punere în executare a mandatului de supraveghere tehnică”**, Curtea Constituțională a reținut că **„actele îndeplinite de organele prevăzute la art. 142 alin. (1) teza a doua din Codul de procedură penală reprezintă procedee probatorii** care stau la baza procesului-verbal de consemnare a activității de supraveghere tehnică, ce constituie mijlocul de probă. Pentru aceste motive, **organele care pot participa la realizarea acestora sunt numai organele de urmărire penală**. Acestea din urmă sunt cele enumerate la art. 55 alin. (1) din Codul de procedură penală, respectiv procurorul, organele de cercetare penală ale poliției judiciare și organele de cercetare penală speciale”.

Referitor la asigurarea suportului tehnic pentru realizarea activității de supraveghere tehnică, Curtea Constituțională a reținut, la paragraful 26, că **sunt obligate să colaboreze cu organele de urmărire penală, la punerea în executare a mandatului de supraveghere, persoanele prevăzute la art. 142 alin. (2) din Codul de procedură penală, iar acestea sunt specificate în mod clar și neechivoc** prin sintagma

“furnizorii de rețele publice de comunicații electronice sau furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului sau de orice tip de comunicare ori de servicii financiare”.

Pornind de la faptul că aceste „organe specializate ale statului” nu erau definite nici în mod expres, nici în mod indirect în cuprinsul Codului de procedură penală și referindu-se la faptul că, în afara Serviciului Român de Informații (S.R.I.), care are atribuții exclusiv în domeniul siguranței naționale, există și alte servicii cu atribuții în domeniul securității naționale, precum și o multitudine de organe specializate ale statului cu atribuții în varii domenii, cum sunt Garda Națională de Mediu, Gărzile Forestiere, Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor, Inspectoratul de Stat în Construcții, Consiliul Concurenței sau Autoritatea de Supraveghere Financiară, niciuna dintre acestea neavând atribuții de cercetare penală, Curtea a conchis că sintagma **“ori de alte organe specializate ale statului”** apare ca fiind **lipsită de claritate, precizie și previzibilitate**, nepermițând subiecților să înțeleagă care sunt aceste organe abilitate să realizeze măsuri cu un grad ridicat de intruziune în viața privată a persoanelor.

Așadar, decizia Curții Constituționale a avut drept consecință lipsirea organelor de urmărire penală de suportul strict și exclusiv tehnic al S.R.I., constând în punerea la dispoziția acestora a tehnicii de interceptare a comunicațiilor, Serviciul Român de Informații constituind singura instituție națională în posesia căreia se regăsește o infrastructură susceptibilă să asigure punerea în executare corespunzătoare a mandatelor de supraveghere tehnică solicitate de către toate unitățile Ministerului Public și autorizate de către judecători.

Urmare a acestei decizii a fost adoptată OUG nr. 6/2016, în al cărei preambul regăsim explicația necesității stringente a adoptării unor măsuri, respectiv specificarea clară a faptului că, deși „metoda specială a supravegherii tehnice, în sine, nu este afectată de criticile de neconstituționalitate reținute de Curte, fără punerea în acord a legislației cu normele constituționale considerate a fi încălcate nu ar fi posibilă recurgerea la probe de acest fel în cadrul urmăririi penale pe o durată care nu poate fi estimată, astfel încât, în activitatea de realizare a interesului social general pe care sunt chemate să îl apere organele judiciare, se creează premisa unei **lacune operaționale**, ținând cont de împrejurarea că activitatea unităților de parchet ar fi în mod serios afectată în absența sprijinului tehnic și a resurselor umane specializate pentru managementul unei infrastructuri de comunicații, atât din punctul de vedere al operativității efectuării actelor de urmărire penală, cât și sub aspectul administrării unui probatoriu complet pe baza tuturor metodelor de investigare prevăzute de Codul de procedură penală”.

În conexiune cu cele de mai sus, art. 8 din Legea nr. 14/1992 a fost modificat astfel: „pentru relația cu furnizorii de comunicații electronice destinate publicului, Centrul Național de Interceptare a Comunicațiilor din cadrul Serviciului Român de Informații este desemnat cu rolul de a obține, prelucra și stoca informații în domeniul securității naționale. **La cererea organelor de urmărire penală, Centrul asigură accesul nemijlocit și independent al acestora la sistemele tehnice în scopul executării supravegherii tehnice prevăzute la art. 138 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală.** Verificarea modului de punere în aplicare în cadrul Centrului Național de Interceptare a Comunicațiilor a executării acestor

supravegheri tehnice se realizează potrivit art. 30¹ din Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

II. Despre necesitatea încheierii unor protocoale de cooperare

Condițiile concrete de acces la sistemele tehnice al organelor judiciare s-au stabilit prin *protocoale de cooperare* încheiate de Serviciul Român de Informații cu Ministerul Public, Ministerul Afacerilor Interne, precum și cu alte instituții în cadrul cărora își desfășoară activitatea, în condițiile art. 57 alin. (2) din Codul de procedură penală, organe de cercetare penală speciale”.

Art. 13 din O.U.G. nr. 6/2016, pentru a delimita activitatea strict operațională, exclusiv de suport tehnic, efectuată de către personalul S.R.I., de cea a organelor de urmărire penală, a stabilit că „*organele Serviciului Român de Informații nu pot efectua acte de cercetare penală, nu pot lua măsura reținerii sau arestării preventive și nici dispune de spații proprii de arest*”.

Suportul **strict tehnic** la care am făcut referire anterior s-a obiectivat, exemplificativ, încă din anul 2009, prin încheierea unui protocol de cooperare vizând emiterea mandatelor de siguranță națională între Serviciul Român de Informații, Înalta Curte de Casație și Justiție și Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, ale cărui efecte au încetat la 18.09.2012 (declasificat în 14.06.2018) și care a prevăzut la articolul 3.b. „**asigurarea de către S.R.I. și punerea la dispoziția P.I.C.C.J. și ICCJ, în conformitate cu prevederile legale, a infrastructurii tehnice a sistemului necesar realizării activităților circumscrise domeniilor de cooperare**”, definite, la rândul lor, în cadrul articolul 2, ca fiind activitățile

circumscrise îndeplinirii responsabilităților ce revin părților, în conformitate cu prevederile legale ce le guvernează activitatea.

Pe lângă obligația de furnizare a suportului tehnic, Serviciul Român de Informații are o obligație legală de a furniza și de a pune la dispoziția unităților de parchet datele și informațiile pe care le deține, obligație ce se desprinde din interpretarea coroborată a mai multor prevederi legale, astfel:

- **Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară**, la art. 66 alin.3, stipulează că ”Serviciile și organele specializate în culegerea, prelucrarea și arhivarea informațiilor au obligația de a pune, de îndată, la dispoziția parchetului competent, la sediul acestuia, toate datele și toate informațiile, neprelucrate, deținute în legătură cu săvârșirea infracțiunilor”;

- **O.U.G. nr. 43/2002 privind Direcția Națională Anticorupție** – potrivit dispozițiilor acestui act normativ, Serviciul Român de Informații este obligat să pună la dispoziția Direcției Naționale Anticorupție datele și informațiile deținute în legătură cu săvârșirea infracțiunilor privitoare la corupție, atât în format prelucrat – obligație prevăzută de art. 14 alin. (3) din OUG nr. 43/2002 (de exemplu sub forma unor materiale informative), cât și în format neprelucrat - obligație prevăzută de art. 14 alin. (4) din OUG nr. 43/2002 (de exemplu, comunicările interceptate în baza unor mandate de siguranță națională).

Astfel, în art. 14 alin. (3) și (4) din acest act normativ se arată că:

”(3) *Serviciile și organele specializate în culegerea și prelucrarea informațiilor au obligația de a pune la dispoziție Direcției Naționale Anticorupție, de îndată, datele și informațiile deținute în legătură cu săvârșirea infracțiunilor privitoare la corupție.*

(4) *Serviciile și organele specializate în culegerea și prelucrarea informațiilor,*

la cererea procurorului șef al Direcției Naționale Anticorupție sau a procurorului anume desemnat de acesta, îi vor pune la dispoziție datele și informațiile prevăzute la alin. (3), neprelucrate”.

- **Legea nr. 14/1992 privind organizarea și funcționarea Serviciului Român de Informații:** potrivit dispozițiilor acestui act normativ, Ministerul Public (alături de alte instituții ale statului), pe de o parte, și Serviciul Român de Informații, pe de altă parte, au obligația să își acorde sprijin reciproc în îndeplinirea atribuțiilor legale.

Astfel, art. 14 din Legea nr. 14/1992 prevede că:

”În îndeplinirea atribuțiilor ce îi revin, Serviciul Român de Informații colaborează cu Serviciul de Informații Externe, Serviciul de Protecție și Pază, Ministerul Apărării Naționale, Ministerul de Interne, Ministerul Justiției, Ministerul Public, Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Economiei și Finanțelor, Direcția Generală a Vămirilor precum și cu celelalte organe ale administrației publice.

Organele prevăzute la alin. 1 au obligația să-și acorde reciproc sprijinul necesar în îndeplinirea atribuțiilor prevăzute de lege.”

- **Legea nr. 535/2004 privind prevenirea și combaterea terorismului:**

Art. 7 – „În scopul prevenirii și combaterii actelor de terorism și a faptelor asimilate acestora, autoritățile și instituțiile publice componente ale SNPCT desfășoară activități specifice, individual sau în cooperare, în conformitate cu atribuțiile și competențele lor legale și cu prevederile Protocolului general de organizare și funcționare a Sistemului național de prevenire și combatere a terorismului, aprobat de Consiliul Suprem de Apărare a Țării”.

Conform art. 6 alin. 1 și alin. 2 lit. a și q din aceeași lege, „la nivel național activitatea de prevenire și combatere a terorismului se organizează și se

desfășoară în mod unitar, potrivit prezentei legi. În acest scop cooperarea în domeniu se realizează ca Sistem național de prevenire și combatere a terorismului, denumit în continuare SNPCT, la care participă următoarele autorități și instituții publice: a) Serviciul Român de Informații, cu rol de coordonare tehnică; [...] q) Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție; [...]”.

- **Prin H.G. nr. 1065/2001 privind aprobarea Programului național de prevenire a corupției și a Planului național de acțiune împotriva corupției,** s-a prevăzut în mod expres încheierea de „protocoale de colaborare”, precum și „accesul procurorului la toate informațiile necesare anchetei privind săvârșirea faptelor de corupție, inclusiv la cele deținute de structurile informative și de investigație”.

În general, riscul de abatere în fapt de la atribuțiile legale există și în lipsa unui protocol de cooperare, iar răspunderea funcționarilor publici sau a demnitarilor este aceeași, însă existența unor standarde de lucru sau a unor rigori care să permită auditarea acestui proces (stabilite prin protocol) nu poate decât să faciliteze tragerea acestora la răspundere penală, disciplinară sau materială, dacă este cazul. Însă, nu se poate susține că simplul fapt al existenței protocolului secret constituie o abatere prezumată de la atribuțiile legale, a căror respectare trebuie verificată în fapt, de la caz la caz, exact ca și în situația în care nu ar fi existat niciun protocol, de către autoritățile competente.

III. Tendința reminiscentă a autorităților române de a secretiza atunci când, cel mai probabil, nu ar fi necesar

Este de notorietate reflexul instituțional de a secretiza unele acte normative, documente inter-instituționale sau chiar

probe, deși, în unele situații, aparența este că ele au doar un caracter „sensibil”.

Spre exemplu, chiar dacă oportunitatea este contestată chiar de sindicate din M.A.I., are statut de informație clasificată Hotărârea Guvernului nr. 0292/2011 privind stabilirea funcțiilor pe grade militare, respectiv grade profesionale, pe clase de salarizare și coeficienți de ierarhizare ai soldelor de funcție/salariilor de funcție, pentru personalul militar în activitate, polițiștii, funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare și preoții militari din instituțiile de apărare, ordine publică și siguranță națională. De asemenea, clasificarea Ordinului M.A.I. nr. S/214/2011 pentru aplicarea prevederilor legale referitoare la salarizarea personalului militar, polițiștilor și personalului civil din Ministerul Administrației și Internelor a avut în vedere caracterul său de act subsecvent actelor normative de nivel superior care reglementează salarizarea personalului Ministerului Administrației și Internelor.

Deși nu suntem de acord cu modul netransparent în care aceste proceduri operaționale au fost stabilite prin protocoalele de cooperare dintre S.R.I. și diverse entități din sistemul judiciar, deoarece nu puteau fi prejudiciate de cunoașterea publică, în măsura în care preiau și corelează atribuțiile legale care puteau fi cunoscute oricum din Monitorul Oficial sau din rapoartele de activitate ale S.R.I., dincolo de acest aspect de inoportunitate a secretizării, nu se pot pune sub semnul îndoielii toate probele administrate în condiții de legalitate, chiar dacă descoperirea lor a fost posibilă prin comunicarea de informații de S.R.I., în limitele competențelor sale la momentul respectiv.

IV. Comisia parlamentară de control asupra activității S.R.I. cunoaștea sau putea și trebuia să cunoască existența

protocoalelor de cooperare, în virtutea obligației de supervizare

Limitarea măsurilor luate de autorități la ceea ce este “necesar într-o societate democratică”, obligă statele la asigurarea unui “**control adecvat și eficace**” pentru verificarea legalității măsurilor. Elementele esențiale includ existența unei cercetări atente a procesului de implementare, cu importanță în încredințarea demarării procedurilor pe cale judiciară sau supervizarea parlamentară a executivului. Deși controlul judiciar este considerat cel mai important mijloc de supervizare, oferind cele mai bune garanții de independență, imparțialitate și respectare efectivă a procedurii, lipsa acestuia nu este însă fatală acolo unde există alte organisme independente cu suficiente atribuții în exercitarea unui **control continuu și efectiv**.

Punctul cheie a fost reprezentat de necesitatea de a stabili dacă există garanții adecvate și efective împotriva abuzurilor. În cauza *Klass c. RFG* (hotărârea din 6 septembrie 1978), Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că legea germană prevedea două organe numite de către Parlament, Comitetul format din 5 parlamentari și Comisia G10, unde opoziția este reprezentată, care au ca atribuții controlarea și reexaminarea măsurilor de supraveghere. În concluzie, s-a reținut că autoritățile germane asigură un control adecvat și suficient, deși indirect, al unor eventuale nereguli în înregistrarea comunicațiilor.

În România, potrivit art. 1 din Legea nr. 14/1992, „activitatea Serviciului Român de Informații este controlată de Parlament. Anual sau când Parlamentul hotărăște, directorul Serviciului Român de Informații prezintă acestuia rapoarte referitoare la îndeplinirea atribuțiilor ce revin Serviciului Român de Informații, potrivit legii. În vederea exercitării controlului concret și permanent, se

constituie o comisie comună a celor două Camere. Organizarea, funcționarea și modalitățile de exercitare a controlului se stabilesc prin hotărâre adoptată de Parlament”.

Faptul că autorităților române le-a fost (sau trebuia cu necesitate să le fie) cunoscută situația încheierii de protocoale, chiar și secrete, reiese cu claritate din raportul citat anterior, precum și din rapoartele de activitate anuală ale S.R.I. aprobate în ședințele comune permanente ale Camerei Deputaților și Senatului pentru exercitarea controlului parlamentar asupra activității S.R.I..

Astfel, în raportul aprobat în anul 2010, vizând activitatea anilor 2007 și 2008, S.R.I. a raportat un număr de 643 de informații transmise organelor abilitate, dintre care 185 DNA și 218 DIICOT, precum și faptul că a acordat asistență operativă în cadrul a 27.553 de activități specifice. De asemenea, se arată că în anul 2007 Centrul Național de Interceptare a Comunicațiilor a asigurat implementarea a **10.272** de acte de autorizare având ca beneficiari, pe lângă Ministerul Public, toate instituțiile sistemului național de apărare, ordine publică și siguranță națională, fiind interceptate 7.746 de persoane.

Comparativ cu aceste cifre, în anul 2014 este raportată punerea în executare a **42.263** de mandate de supraveghere tehnică, în creștere cu 15,11 % față de 2013.

În anul 2014, la nivelul întregii țări a existat un volum total de activitate de **3.168.541 de lucrări penale**, din care 1.880.309 dosare penale, incluzând volumul de activitate al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, activitatea D.N.A și D.I.I.C.O.T. și a

parchetelor militare. În ceea ce privește instanțele judecătorești, la nivelul anului 2014, numai Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție a avut un volum de **10.310 cauze penale** (13.305 cauze în 2013), iar curțile de apel au înregistrat în anul 2014 un număr de **39.930 dosare penale nou intrate** (36.559 dosare în 2013), la toate acestea adăugându-se și dosarele judecate de tribunale (în anul 2014, **87.441** dosare, iar în anul 2013 un număr de 63.669 dosare) și judecătorii (**278.515** dosare în anul 2014).²⁹⁷

Rezultă că nu este vădit disproporționat procentul mandatelor prin raportare la volumul total de activitate al organelor de urmărire penală și al instanțelor judecătorești.

Observăm, așadar, sub acest aspect, că cifrele sunt departe de apocalipsa vehiculată în spațiul public, respectiv interceptarea a „*milioane de români*”. Astfel cum am subliniat anterior, autoritățile au fost pe deplin conștiente de resursele bugetare masive infuzate de-a lungul timpului în scopul creării Centrului Național de Interceptare a Comunicațiilor și consolidării poziției S.R.I., ca unică autoritate națională în domeniul interceptării comunicațiilor, această poziție făcând absolut necesară colaborarea cu instituțiile în beneficiul cărora erau desfășurate activitățile specifice, printre care și Ministerul Public, și fiind absolut firesc, deopotrivă, ca regulile de cooperare să fie trasate prin încheierea unor protocoale.

Ce este de subliniat, din analiza acestor rapoarte aprobate de Comisia comună permanentă a Camerei Deputaților și Senatului pentru exercitarea controlului parlamentar asupra activității

²⁹⁷ A se vedea Consiliul Superior al Magistraturii - Raport privind starea justiției 2014, disponibil la pagina web <https://www.csm1909.ro/>

<ViewFile.ashx?guid=0cf16c02-2b4c-4c33-888a-a55679cbce57|InfoCSM> [ultima accesare 02.10.2018].

S.R.I.,²⁹⁸ este faptul că, deși s-a consemnat, spre exemplu, că acest control a constat și în „vizite la unități centrale și teritoriale ale Serviciului, discuții directe cu reprezentanții S.R.I., asigurând membrilor Comisiei posibilitatea verificării concrete a corectitudinii și eficienței activității desfășurate”, deși se consemnează expres că „din perspectiva problematicei abordate, activitățile de cooperare inter-instituțională au vizat corupția, fraudă și spălarea banilor”, se face referire expresă la cooperarea cu Ministerul Public, **Comisia parlamentară de control nu a reținut, de-a lungul timpului, nicio neregulă concretă legată de existența protocoalelor.** Spre exemplu, concluzia a fost:

„Comisia a constatat că Serviciul Român de Informații în anul 2014 și-a desfășurat activitatea cu respectarea strictă a prevederilor constituționale, a reglementărilor naționale în materie, precum și a normelor naționale, comunitare și internaționale referitoare la protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățeanului, fapt ce a asigurat legalitatea și corectitudinea proiectelor de realizare a securității naționale”.

“Protocoalele sunt o formă legală, firească și normală în cooperare interinstituțională care stabilește responsabilitatea fiecărei instituții”, declara președintele comisiei de control parlamentar asupra S.R.I., dl. senator Adrian Țuțuianu, în 28 februarie 2017, arătând, deopotrivă, că există hotărâri ale CSAT din 2004 și 2007 care prevedeau cooperarea dintre S.R.I. și Ministerul Public.

Dincolo de rațiunea legii, „avantajul” practic al acestor protocoale în cazul unor abuzuri de putere este acela că asigură o trasabilitate a activităților desfășurate pe baza relației interinstituționale și se poate verifica oricând modul în care instituțiile au colaborat, ce fel de documente au fost emise, de care persoane, dacă au fost respectate atribuțiile legale etc.

Așadar, este cel puțin nepotrivită atitudinea unor reprezentanți ai puterii legislative, unii dintre aceștia fiind și membri ai Comisiei permanente, de a arunca o anatema asupra sistemului judiciar, în condițiile în care controlul indirect asupra serviciilor de informații era în competența acestora, se prezumă că a fost unul adecvat și efectiv, iar aprobarea anuală a rapoartelor de activitate ale S.R.I. exclude, de principiu, un discurs generalizator cu privire la pretinsa încălcare de aceleași servicii a atribuțiilor legale, în sensul interferenței în activitatea de urmărire penală.

Așa-zisele „remedii” vehiculate în spațiul public (precum revizuirea tuturor hotărârilor judecătorești, amnistia sau grațierea colectivă) nu pot fi întemeiate pe simplul fapt că protocoalele au avut caracter secret, deși nu era necesar, deoarece se prezumă că autoritatea de control a avut acces la acestea.

V. Activitățile desfășurate de S.R.I. la dispoziția organelor de urmărire penală și a instanțelor judecătorești

Ulterior declasificării protocoalelor de cooperare, spațiul public a fost invadat de numeroase speculații legate de

²⁹⁸ Pentru exemplificare, a se vedea rapoartele de activitate ale SRI pe anii:

2009 - http://www.cdep.ro/caseta/2011/05/27/hp101011_SRI.pdf [ultima accesare 02.10.2018];

2010 - http://www.cdep.ro/caseta/2011/09/27/hp110530_SRI.pdf [ultima accesare 02.10.2018];

2011 - http://www.cdep.ro/caseta/2012/11/28/hp12536_SRI.pdf [ultima accesare 02.10.2018];

2012 - http://www.cdep.ro/caseta/2013/12/10/hp13023_SRI.pdf [ultima accesare 02.10.2018];

2013 - http://www.cdep.ro/caseta/2014/09/24/hp14021_SRI.pdf [ultima accesare 02.10.2018];

2014 - http://www.cdep.ro/caseta/2015/09/22/hp15023_raportSRI_2014.pdf [ultima accesare 02.10.2018].

„imixtiunea” organelor de informații în ancheta penală, culminând cu vehicularea prezumției generalizate, nefondate de niciun document legal sau dovadă, că acestea ar fi efectuat chiar acte de urmărire penală. Subsecvent acestor „rumori juridice”, au existat inculpați în dosare instrumentate în special de Direcția Națională Anticorupție care au solicitat anularea tuturor mijloacelor de probă obținute prin implementarea metodelor de supraveghere tehnică cu suport tehnic din partea Serviciului Român de Informații.

Pentru a facilita înțelegerea exactă de către opinia publică a modului de funcționare a acestor proceduri, denumite în limbajul comun „de ascultare”, învederăm că, în concret, activitatea de punere în executare a autorizațiilor/ mandatelor de supraveghere tehnică emise în prealabil de către un judecător se materializa, sub imperiul dispozițiilor legale criticate de Curtea Constituțională, prin înaintarea către S.R.I. a autorizațiilor însoțite de suportți optici înseriați în prealabil la o unitate de Parchet, urmată de acordarea de către S.R.I. a **sprijinului tehnic constând** în înregistrarea convorbirilor pe acești suportți.

Înregistrările comunicațiilor telefonice erau realizate, **din punct de vedere tehnic**, de ofițeri din cadrul S.R.I., **care asigurau suportul logistic**, iar actele procedurale de redare a acestor convorbiri și comunicări telefonice, respectiv **procesele-verbale**, erau **întocmite de către ofițerii de poliție judiciară**, în baza solicitărilor și ordonanțelor de delegare emise de procurorul de caz, după ce în prealabil aceștia desfășurau activitatea de ascultare a suportților optici.

Este de menționat, în privința criticilor aduse procedurii probatoriu al supravegherii tehnice puse în executare cu suportul tehnic al S.R.I., că, până la

data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a Deciziei Curții Constituționale nr. 51/2016, mijloacele de probă obținute în acest mod, materializate în procesele-verbale de redare a interceptărilor, erau în perfectă concordanță cu legea procesual penală, neexistând absolut niciun temei pentru anularea lor din această perspectivă. Dispozițiile art. 142 alin. 1 din Codul de procedură penală, invalidate de Curtea Constituțională, potrivit cărora „procurorul pune în executare supravegherea tehnică ori poate dispune ca aceasta să fie efectuată de organul de cercetare penală sau de lucrători specializați din cadrul poliției *ori de alte organe specializate ale statului*”, a fost în vigoare la data dispunerii metodelor speciale de supraveghere tehnică, punerii în executare a supravegherii tehnice, prelungirii acesteia, la data încetării supravegherii tehnice și în toate momentele în care rezultatele supravegherii tehnice au fost valorificate ca mijloace de probă în cauzele penale, până la momentul intervenirii sus menționatei decizii.

În ceea ce privește diferitele susțineri, potrivit cărora S.R.I. ar fi furnizat informații folosite ca probe în dosarul penal, arătăm, dintr-o perspectivă științifică, faptul că **protocoalele se referă exclusiv la activitatea informativ-operativă, cu caracter clasificat (secret), tipică și intrinsecă luptei purtate de orice stat de drept împotriva criminalității, iar nu la acte de urmărire penală, a căror efectuare se circumscrie exclusiv atribuțiilor și funcțiilor exercitate de către procuror și organele de poliție judiciară într-o cauză penală.** De altfel, orice înscris emanând de la S.R.I. are, potrivit art. 45 din Legea nr. 14/1992, caracterul de „secret de stat”, atașarea sau „folosirea” sa într-un dosar penal fiind pe cât de ilegală, pe atât de imposibilă, dată fiind prevederea din același articol

potrivit căreia „documentele, datele și informațiile Serviciului Român de Informații pot deveni publice numai după trecerea unei perioade de 40 de ani de la arhivare”.

Potrivit principiului „necesității de a cunoaște”, în baza art. 14 din Legea nr. 14/1992, S.R.I. poate transmite și în prezent informări procurorului de caz, cu caracter secret, destinate exclusiv acestuia și având caracter de informații clasificate, pe baza cărora procurorul poate creiona, în mod independent, un plan de anchetă privind persoane sau numere de telefon ce pot face obiectul supravegherii tehnice și cu privire la care va solicita judecătorului, dacă va considera oportun în economia anchetei, emiterea unor autorizații.

Raportat la intens mediatizatele efecte ale **Protocolului S.R.I. – P.I.C.C.J.**, declasificat la 29.03.2018, observăm că la art. 2 se prevede că „Părțile cooperează, potrivit competențelor și atribuțiilor prevăzute de lege, în activitatea de **valorificare a informațiilor din domeniul prevenirii și combaterii infracțiunilor împotriva securității naționale, a actelor de terorism, infracțiunilor ce au corespondent în amenințările la adresa securității naționale și a altor infracțiuni grave, potrivit legii**”.

Este important de subliniat că, în ceea ce privește alegațiile de efectuare de către organele S.R.I. a unor acte, nepermise, de urmărire penală, capitolul III (art. 32-38) al protocolului detaliază modalitatea în care procurorul poate solicita efectuarea unor „verificări tehnice” prealabile punerii în executare a mandatelor de supraveghere tehnică, desprinzându-se, în mod clar, ideea că autorizația fusese deja emisă de

judecător, în temeiul său, procurorul urmând a efectua către S.R.I. o solicitare scrisă, catalogată „secret de serviciu”, ce detalia modalitatea de transmitere și transcriere a rezultatelor obținute. *Nimic din aceste prevederi nu poate contura concluzia potrivit căreia activitatea „tehnică” de punere în executare a unei autorizații judecătorești, de redare și transcriere a comunicațiilor, ar fi de natură a se circumscrie unui act procedural penal.*

În legătură cu obiectul prevăzut la art. 3 lit. g, respectiv „**constituirea de echipe operative comune** care să acționeze în baza unor planuri de acțiune pentru exercitarea competențelor specifice ale părților, în vederea documentării faptelor prevăzute la art. 2”, coroborat cu art. 22 „în cauze complexe, cooperarea efectivă se realizează pe baza unor planuri comune, aprobate de conducerile celor două instituții, cu precizarea sarcinilor ce revin fiecărei părți”, denunțate public ca **faimoasele „echipe comune de anchetă”**, se presupune că ele constau în punerea la dispoziția procurorului (ca decident independent) a expertizei tehnice a specialiștilor S.R.I. (ingineri, electroniști, informaticieni), care îi prezentau celui dintâi alternativele viabile de implementare a supravegherii tehnice și plaja opțiunilor aplicabile (înregistrare video, localizare GPS, acces sistem informatic etc.), raportat la specificitatea fiecărui caz în parte, avându-se în vedere că la acel moment Codul de procedură penală nu reglementa distinct varietatea metodelor de supraveghere.

Într-un raport independent întocmit de Agenția Uniunii Europene pentru Drepturi Fundamentale²⁹⁹, s-a consemnat că „lipsa de expertiză în domeniul informațiilor clasificate și al chestiunilor

²⁹⁹ A se vedea European Union Agency for Fundamental Rights, *Surveillance by intelligence services: fundamental rights safeguards and*

remedies in the EU, Volume II: field perspectives and legal update, Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2017, p. 10.

tehnice este, de asemenea, o problemă, atât pentru actorii judiciari, cât și non-judicari. În context judiciar, statele membre au găsit mai multe căi pentru a rezolva această problemă, incluzând dezvoltarea de proceduri alternative contradictorii pentru a permite utilizarea de informații clasificate, crearea de mecanisme de cooperare, incluzând serviciile de informații, pentru a depăși lipsa de expertiză, și înființarea de entități quasi-judiciare”.

Spre exemplu, succesul FBI (*Biroul Federal de Investigații*, agenție federală de investigații aparținând Departamentului de Justiție al Statelor Unite ale Americii) în combaterea corupției se datorează, în mare parte, cooperării și coordonării agențiilor federale, statale și locale de combatere a corupției. Aceste parteneriate includ, fără ca enumerarea să fie limitativă, Departamentul de Justiție, agențiile din cadrul birourilor Inspectoratului General, organele federale, statale și locale de reglementare în materie de investigații, procurorii statali și locali.³⁰⁰

O altă prevedere a înțelegerii ce a stârnit critici aprinse constă în dispozițiile art. 6, respectiv obligația unității de Parchet de a comunica în termen de 60 de zile de la data înregistrării transmiterii unei informări sau sesizări, modul de valorificare a acesteia.

Conținutul prevederii se rezumă în esența sa la o simplă solicitare administrativă, fiind evident din modul de formulare că sensul „interogării” este pur statistic, destinat cuantificării indicatorului de „valorificare a informației”, constituit în însuși scopul activității instituției. Precum în cazul precedentului articol, **distorsionarea mediatică a exacerbat sensul textului, nimic din substanța sa nefurnizând indicii care să contureze concluzia că procurorul i se dau indicații procedurale de soluționare a dosarului într-un anumit sens, ci că i**

se solicită să confirme sau infirme aptitudinea calitativă a informației.

Reiterăm, așadar, faptul că singura linie directoare și substanța protocoalelor încheiate de-a lungul timpului între S.R.I. și P.I.C.C.J. au avut exclusiv rolul de a trasa cadrul administrativ al furnizării de informații, pe care se prezumă că procurorul a obiectivat-o ulterior în propriul său plan de anchetă, independent. Dacă ancheta a condus, uneori, la necesitatea solicitării unor autorizații de supraveghere tehnică, S.R.I. a avut obligația de a furniza, cum am arătat anterior, suportul tehnic necesar exclusiv punerii în executare, respectiv furnizarea infrastructurii necesare interceptării comunicațiilor, în calitatea sa de autoritate națională în domeniul realizării interceptărilor, prin prisma gestionării în exclusivitate a Centrului Național de Interceptare a Comunicațiilor.

De altfel, în Raportul nr. XXVI/90//15.10.2008, Comisia Comună parlamentară de anchetă pentru verificarea informațiilor furnizate cu privire la interceptarea comunicațiilor a constatat, la acea vreme, că Serviciul Român de Informații este singura instituție abilitată legal ce are în dotare aparatură tehnică specializată destinată interceptării comunicațiilor în scopul culegerii, verificării și expertizării informațiilor. Pentru a-și putea îndeplini atribuțiile legale, Comisia a constatat că S.R.I. a realizat un sistem tehnic de interceptare a comunicațiilor utilizat în baza autorizațiilor obținute conform legii, atât pentru necesități proprii, cât și pentru structurile informative ale Ministerului Apărării, Serviciului de Informații Externe, Serviciului de Protecție și Pază, Ministerului Internelor și Reformei Administrative și Ministerului Justiției.

Se reține, de aceeași Comisie, că instituțiile abilitate de lege să solicite și să obțină autorizații de interceptare a comunicațiilor au apelat exclusiv la

S.R.I. pentru efectuarea operațiunilor tehnice punerii lor în aplicare, Serviciul Român de Informații fiind desemnat prin Hotărârea nr. 0068/2002 a Consiliului Suprem de Apărare a Țării ca autoritate națională în domeniul realizării interceptării comunicațiilor și a relațiilor cu operatorii de comunicații.

În concluziile aceluiași raport se arată că DNA (structura centrală) și DGIPI din cadrul MAI dispun doar de stații de lucru (sisteme de calculatoare) care permit doar transcrierea convorbirilor interceptate de către sistemul gestionat de Serviciul Român de Informații.

Este lesne de imaginat că această situație a impus necesități logistice ținând de desfășurarea în condiții optime a activităților de urmărire penală, imposibil de satisfăcut în lipsa „racordării” la resursele tehnice ale S.R.I., activitate ce necesita în mod firesc o reglementare operațională prin încheierea unor protocoale de colaborare, ceea ce s-a și materializat în prevederile sus menționatului protocol, a se vedea articolele 39-45, statuând exact faptul că „sprijinul tehnic constă în transmiterea semnalului, managementul și întreținerea echipamentelor de transmitere a semnalului, de la centrele de interceptare ale Serviciului spre spațiile destinate Direcției”.

În condițiile în care protocoalele vizau infracțiuni diverse (nu doar de corupție, ci și de criminalitate organizată și terorism), este de notorietate tehnico-juridică imposibilitatea logistică în care a fost plasat Ministerul Public, care, fără a beneficia de finanțare complementară amputării unei importante componente operative a activității sale, se putea confrunta cu incapacitatea preîntâmpinării unor acțiuni criminale de mare violență, susceptibile de a aduce atingere dreptului fundamental la viață. Or, „anularea” protocoalelor și a „efectelor” acestora ar avea efecte

generale, asupra tuturor infracțiunilor.

Spre exemplu, după această „Teorie a conspirației Statului Paralel”, s-a ajuns să se susțină că este necesară o „lege de reparare a nedreptăților” pentru ca o persoană să fie achitată prin efectul legii, doar pentru ca descoperirea faptei penale a fost făcută de către S.R.I. (fie și accidental, în legătură cu alte fapte) și semnalată parchetului în virtutea legii și a protocolului, fără a mai conta dacă descoperirea se putea face și fără S.R.I., poate cu o mică întârziere, direct de către procuror sau poliția judiciară, fără a conta ca probele au fost legal administrate, că infracțiunea este una dintre cele mai grave, ca victimele acesteia nu ar mai putea obține satisfacție echitabilă ș.a.m.d.

Într-o societate măcinată de corupție este necesară creșterea capacității instituționale de luptă împotriva corupției, inclusiv pentru recuperarea prejudiciilor, care descurajează fenomenul.

Evident, susținem ca variantă optimă, cu eficiență maximă și ample garanții procedurale, înzestrarea unităților de parchet cu echipament și personal de natură a susține toate activitățile tehnice, astfel încât să nu fie nevoie de nicio operațiune din partea S.R.I., însă această decizie nu a aparținut magistraturii.

În niciun caz, un atare context nu poate fi folosit de decidentul politic, care a avut și atribuția de control asupra activității S.R.I. prin Comisia parlamentară permanentă, ca unic pretext pentru a promova proiecte legislative care să zădărnicească lupta împotriva corupției sau a infracționalității, în general, în condițiile în care legislația prevede suficiente remedii pentru a sancționa eventualele abuzuri în cazuri izolate, astfel cum vom arăta în continuare.

VI. Remedii juridice pentru cazurile individuale în care activitățile desfășurate efectiv, în contextul

protocoalelor de cooperare, ar fi depășit cadrul legal

Încercarea de distorsionare a conținutului protocolului încheiat de S.R.I. cu P.I.C.C.J. în direcția invocării generalizate, în toate cauzele penale, a necompetenței funcționale a organelor de informații în efectuarea urmăririi penale, sancționabilă cu nulitatea absolută și cu consecința excluderii tuturor probelor obținute în acest context, este lipsită de fundament juridic și trebuie combătută inclusiv prin prisma atingerii aduse înseși securității raporturilor juridice ce au fundamentat, la un moment dat, condamnări penale, ce nu mai pot fi repuse în discuție prin artificii nelegale și de natură a contraveni jurisprudenței CEDO (a se vedea condamnările împotriva Statului român pentru exercitarea în trecut a recursului în anulare de Procurorul General al României).

Conform aparenței în fapt și în drept, ce trebuie respectată până la o decizie contrară a unei autorități competente, protocoalele de cooperare încheiate de Ministerul Public și Serviciul Român de Informații nu au modificat acte normative, nu au adăugat la lege și nici nu sunt contrare dispozițiilor legale, acestea fiind documente interne care preiau și operaționalizează dispoziții din mai multe acte normative, clarificând pașii de urmat cu ocazia punerii în executare a legislației primare și secundare.

Jurisprudența recentă, atât în materie civilă, cât și în materie penală, a statuat că protocoalele de cooperare P.I.C.C.J. - S.R.I. nu sunt acte administrative de natură normativă; drept urmare, nu produc efecte față de alte persoane, fiind doar înscrisuri de organizare internă a unor instituții.

Într-o cauză recentă a Tribunalului București, în dosarul nr. 15884/3/2016, pronunțându-se asupra chestiunii

prealabile invocate de părți, prin încheierea din 5 septembrie 2018, instanța a decis că, *"în concret, în speța de față se solicită a se constata că Protocolul încheiat între Serviciul Român de Informații și Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este un act administrativ de a cărui validitate depinde legalitatea unor probe administrate în cursul urmăririi penale, respectiv interceptările realizate de acest serviciu, ale căror transcrieri se află la dosarul cauzei. Față de argumentele doctinare expuse anterior, se reține că Protocolul nu îndeplinește condițiile unui act administrativ, respectiv nu a fost emis de autoritatea publică prevăzută de lege. Cele două entități care au participat la încheierea acestui Protocol nu sunt autorități publice în sensul art. 1 alin. 1 din Legea nr.554/2004, ci reprezintă, fiecare în parte, o instituție publică care nu este similară cu noțiunea de autoritate publică definită de Legea contenciosului administrativ. Ca atare, chestiunea invocată în apărare, este apreciată de Tribunal ca excedând dispozițiilor art. 52 C.pr.pen., întrucât nu reprezintă o chestiune prealabilă de a cărei soluționare depinde fondul cauzei"*.

Soluția prezentată anterior este concordantă cu jurisprudența constantă a instanței supreme. Spre exemplu, Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de Contencios Administrativ și Fiscal, prin decizia nr. 4257 din 12 noiembrie 2014, definitivă, a apreciat că **un protocol încheiat în baza colaborării a două autorități publice nu reprezintă act administrativ**, în sensul prevăzut de art. 2 lit. c) din Legea nr. 554/2004, nefiind un act administrativ unilateral cu caracter individual sau normativ emis de o autoritate publică, în regim de putere publică, în vederea organizării legii sau a executării în concret a legii, care dă naștere, modifică sau stinge raporturi juridice.

Raportat la susținerile formulate în dosarele penale, din ce în ce mai frecvente, de anulare a unor asemenea mijloace de probă, Înalta Curte de Casație și Justiție a stabilit, prin sentința nr. 292/11.05.2018 (nedefinitivă), că „*activitățile de supraveghere tehnică realizate în baza unui mandat de siguranță națională (emis în condițiile art. 14-21 din Legea nr.51/1991) nu intră sub incidența efectelor acestei decizii, având în vedere atât sediul reglementării (legea specială și Codul de procedură penală), cât și obiectul acestor activități care nu vizează sfera investigațiilor penale la care se face referire în cuprinsul paragrafului 34, ci o instrucție penală justificată de apărarea securității naționale*”.

Prin aceeași hotărâre, Înalta Curte de Casație și Justiție a arătat că efectele Deciziei nr. 51/2016 a Curții Constituționale se referă la măsurile de supraveghere tehnică dispuse în baza actualului Cod de procedură penală și nu pot fi extinse și asupra dispozițiilor statuând în aceeași materie din codul anterior, norme penale prezumate constituționale și apreciate ca atare de către instanța de contencios constituțional în mai multe decizii, în caz contrar demersul conducând la nesocotirea principiului instituit de art. 147 alin. 4 din Constituție și acordării unor valențe mai largi efectelor deciziei sub aspectul întinderii lor în timp decât cele ale abrogării normei.

Deopotrivă, Înalta Curte de Casație și Justiție a reținut că efectele Deciziei nr. 51/2016 pot fi invocate și analizate și în cauzele aflate în curs de judecată la momentul publicării acesteia în Monitorul Oficial, chiar dacă a fost depășită etapa camerei preliminare, arătându-se că în doctrină s-a apreciat a fi respectat principiul neretroactivității și în cazul în care decizia de constatare a neconstituționalității s-ar aplica proceselor

în curs, întrucât o instanță investită cu soluționarea cauzei nu poate face abstracție de efectele declarării neconstituționale a unui text legal (Decizia pronunțată în recurs în interesul legii nr. 477/2012 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Secțiile Unite, publicată în M.Of., Partea I, nr. 761 din 15.10.2012).

În concluzie, **Înalta Curte de Casație și Justiție a reținut că orice activități de supraveghere tehnică realizate de alte organe decât cele de urmărire penală sunt sancționate cu nulitatea relativă, în raport de succesiunea în timp a Deciziilor Curții Constituționale nr. 51/2016 și nr. 302/2017 și prezumția de constituționalitate a oricărei dispoziții legale**, impunându-se analizarea condiției suplimentare a producerii unei vătămări a drepturilor părților ori ale altor subiecți procesuali principali și respectiv a posibilității înlăturării vătămării altfel decât prin desființarea actului.

Prin această hotărâre, **Înalta Curte de Casație și Justiție consfințește, astfel, principiul aprecierii suverane a instanțelor de judecată asupra unor posibile încălcări ale dispozițiilor legale survenite cu ocazia punerii în executare a procedurilor probatorii ale supravegherii tehnice, aprecierea coroborării lor cu alte elemente probatorii și relevanța acestora în susținerea acuzațiilor aduse inculpaților.**

De altfel, prin Decizia nr. 54/2009 a Curții Constituționale, s-a statuat cu privire la neconstituționalitatea unor prevederi ce eludau aprecierea autorităților judiciare în materia probelor, impunând o constatare automată a acestora, Curtea reținând că „*această reglementare, împreună cu dispozițiile anterioare prin care se instituie nulitatea absolută a mijloacelor de probă și a actelor procesuale obținute cu nerespectarea strictă a dispozițiilor legale,*

nu disting între cele două tipuri de nulități, după cum vătămarea produsă poate fi înlăturată numai prin anularea actului procesual ori vătămarea este de formă sau neînsemnată, putând fi remediată de instanță sau de procuror. Nulitatea se constată printr-o hotărâre judecătorească, la cererea unei părți vătămata, în cadrul unor dezbateri contradictorii, prin administrare de probe și cu dreptul de a apela la controlul judiciar prin căile de atac instituite de lege. **Nici rezoluția procurorului, nici încheierea instanței nu pot constata nulitatea unor mijloace de probă, care, deși pot avea anumite imperfecțiuni și pot fi obținute fără respectarea strictă a regulilor specifice, sunt esențiale sub aspectul conținutului probator. Numai instanțele judecătorești, urmând o procedură specifică, pot constata nulitatea unor asemenea acte juridice ce pot fi și mijloace de probă. Procesul deliberării judecătorului sau procurorului implică analiza critică și comparativă a probelor administrate și exclude procesul de anulare a unor mijloace de probă sau scoaterea de la dosar a acestora prin eludarea controlului judiciar și a procesului de apreciere a acestora** (s.n.).

În măsura în care există cazuri izolate de magistrați care au încălcat obligația de independență și imparțialitate, care au încălcat normele de procedură penală, interdicția din statutul profesiei de a nu colabora cu serviciile secrete (în sensul de interferare, conlucrare, conjugare a eforturilor în scopuri ilicite) etc., aceștia suportă răspunderea penală, disciplinară sau materială, din acest punct de vedere fiind indiferent că astfel de abateri au fost ocazionate de un protocol de cooperare sau nu. În niciun caz, însă, nu poate fi acceptat un discurs generalizator, prin care se aruncă anatema asupra întregului sistem judiciar.

VI. Jurisprudența CEDO în cazurile în care s-a constatat nelegalitatea

interceptărilor telefonice, iar nu și încălcarea dreptului la un proces echitabil, prin utilizarea lor alături de alte probe în procesul penal

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în mai multe cauze împotriva României că, deși a existat o încălcare a art. 8 din Convenție, din cauza cadrului legislativ care nu prevedea garanții în materie de interceptare și de transcriere a convorbirilor, de arhivare a datelor relevante și de distrugere a celor care nu sunt relevante, nu a existat și o încălcare a dreptului la un proces echitabil prin folosirea probelor astfel obținute:

• Cauza Dumitru Popescu c. României nr. 2, cererea nr. 71.525/01, hotărârea din 26 aprilie 2007

„2. Asupra utilizării, de către instanțele naționale, a transcrierilor convorbirilor telefonice interceptate [...]

109. Curtea reliefează că nelegalitatea ascultărilor convorbirilor telefonice invocată de reclamant în fața judecătorilor naționali se raportează exclusiv la încălcarea prevederilor naționale legale, ca urmare a lipsei autorizației parchetului care să-l vizeze personal pe reclamant și a transcrierii integrale a convorbirilor interceptate de serviciile speciale. Reclamantul nu a negat niciodată conținutul înregistrărilor în litigiu și nici nu le-a contestat autenticitatea, nici în fața instanțelor naționale (a se vedea, *per a contrario*, *Schenk*, § 47) și nici măcar în fața Curții. [...]

110. În cele din urmă, Curtea constată că, în materie de probațiune, dreptul procesual român prevede că probele nu au valoare prestabilită și nu sunt ierarhizate, forța lor probantă depinzând de intima convingere a judecătorilor în ceea ce privește ansamblul probelor administrate, fără să existe, așadar, prezumția de preeminență a unei probe față de alta. Ea consideră că în cauza de față trebuie acordată importanță faptului

că înregistrările în litigiu nu au constituit singurul mijloc de probă supus aprecierii suverane a judecătorilor [a se vedea, *mutatis mutandis*, *Schenk*, §§ 47 și 48; *Turquin împotriva Franței*, nr. 43.467/98 (dec.), 24 ianuarie 2002]. Într-adevăr, Tribunalul Militar Teritorial București și instanțele superioare au coroborat înregistrările cu alte mijloace de probă, precum declarațiile coinculpților, mărturiile agenților însărcinați cu securitatea aeroportului Otopeni și procesele-verbale de confruntare, de reconstituire și de percheziție, elemente printre care înregistrările litigioase au contat, desigur, la luarea deciziei judecătorilor naționali de a-l condamna pe reclamant, însă fără ca ele să fi constituit elementul unic ce le-a creat convingerea intimă cu privire la vinovăția acestuia.

111. Având în vedere cele de mai sus, Curtea consideră că utilizarea înregistrărilor în litigiu ca probă în procesul de convingere intimă a judecătorilor naționali nu l-a privat pe reclamant de un proces echitabil și, așadar, nu a încălcat art. 6 par. 1 din Convenție.”

• **Cauza Viorel Burzo c. României, cererile nr. 75109/01 și 12639/02, hotărârea din 30 iunie 2009**

”141. Curtea consideră că, în speță, trebuie să se acorde importanță circumstanței conform căreia înregistrarea în litigiu nu a reprezentat singurul mijloc de probă supus aprecierii suverane a judecătorilor [a se vedea, *Dumitru Popescu (nr. 2)*, pct. 110]. În fapt, parchetul și instanțele superioare au comparat înregistrarea cu alte elemente de probă, precum declarațiile martorilor, procesul-verbal de percheziție, o expertiză criminalistică și alte elemente, dintre care înregistrarea în litigiu a contat, bineînțeles, în decizia instanțelor naționale de a-l condamna pe reclamant, dar fără a constitui totuși elementul unic care a stat la baza convingerii lor cu

privire la vinovăția acestuia. În plus, reclamantul a avut posibilitatea să ceară ca G.L. să fie audiat cu privire la esențialul declarațiilor sale în fața Curții Supreme de Justiție. În plus, Curtea Supremă și-a întemeiat hotărârea pe mărturia reclamantului din timpul instrumentării cauzei penale, după ce și-a motivat alegerea de a prefera această declarație și nu pe cea făcută în etapa judecării. În ceea ce privește elementele furnizate, nimic nu conduce la concluzia că aprecierea acestora de către Curtea Supremă a fost arbitrară sau că drepturile apărării reclamantului nu au fost respectate suficient.

142. Având în vedere cele de mai sus, Curtea consideră că folosirea înregistrării în litigiu ca probă a acuzării nu l-a privat pe reclamant de un proces echitabil. Rezultă că acest capăt de cerere este în mod vădit nefondat și trebuie respins în temeiul art. 35 par. 3 și 4 din Convenție.”

• **Cauza Ulariu c. României, cererea nr. 19267/05, hotărârea din 19 noiembrie 2013**

„66. Reclamantul se plânge că a fost condamnat pe baza mijloacelor de probă care nu fuseseră obținute în mod legal în temeiul dreptului intern. În special, acesta consideră că înregistrările nu puteau fi utilizate ca probă în măsura în care ele fuseseră autorizate și efectuate în timpul actelor premergătoare și nu după începerea urmăririi penale. [...]

69. În speță, reclamantul pretinde mai ales că înregistrările convorbirilor sale și transcrierile acestora nu puteau să constituie probe obținute legal conform dreptului intern, pe motiv că acestea fuseseră autorizate și efectuate în timpul anchetei preliminare și nu după începerea urmăririi penale împotriva persoanei interesate. Or, Curtea constată că instanțele naționale au răspuns la argumentul reclamantului, interpretând dispozițiile Codului de procedură penală aplicabile în speță (a se vedea *Niculescu*,

pct. 123). În plus, reclamantul a avut posibilitatea de a asculta înregistrările în speță în timpul procedurii de primă instanță și de a verifica exactitatea transcrierilor. El nu a contestat realitatea acestor convorbiri nici autenticitatea conținutului lor (a se vedea, *a contrario*, *Schenk împotriva Elveției*, 12 iulie 1988, pct. 47).

70. În fine, Curtea arată că în materie de probe, dreptul procedural român prevede că probele nu au valoare prestabilită și nu sunt ierarhizate [*Dumitru Popescu (nr. 2)*, citată anterior, pct. 110]. Aceasta consideră că, în speță, este necesar să se acorde importanță faptului că înregistrările în litigiu nu au constituit singurul mijloc de probă supus aprecierii suverane a judecătorilor. În fapt, parchetul și instanțele interne au comparat înregistrările cu alte elemente de probă, precum declarațiile martorilor, astfel încât aceste înregistrări nu au constituit elementul unic care a stat la baza convingerii lor personale cu privire la vinovăția reclamantului. De asemenea, reclamantul a avut posibilitatea de a-i interoga pe T.C., L.S. și L.M.

71. Având în vedere elementele menționate anterior, Curtea consideră că folosirea înregistrărilor în litigiu ca probă a acuzației nu l-a privat pe reclamant de un proces echitabil. Rezultă că acest capăt de cerere este în mod vădit nefondat și trebuie respins în conformitate cu art. 35 par. 3 lit. a) și art. 35 par. 4 din Convenție”.

VI. Neconstituționalitatea dispozițiilor legale care ar introduce posibilitatea revizuirii unor hotărâri judecătorești definitive pentru simplul fapt al referirii în actele dosarului la activități din sfera protocolului de cooperare

Prin Decizia nr. 126 din 3 martie 2016 referitoare la excepția de neconsti-

tuționalitate a dispozițiilor art.88 alin. (2) lit.d), art.452 alin.(1), art. 453 alin. (1) lit.f), precum și ale art.459 alin.(2) din Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial nr.185 din 11.03.2016, Curtea Constituțională (în compunerea căreia se regăsea și actualul ministru al justiției) a statuat următoarele:

„25. [...] În privința cauzelor care nu se află pe rolul instanțelor judecătorești la momentul publicării deciziei de admitere a Curții, fiind vorba despre un raport juridic epuizat – *facta praeterita*, Curtea reține că partea nu mai poate solicita aplicarea deciziei de admitere, întrucât decizia de admitere a Curții nu poate constitui temei legal pentru o acțiune în justiție, în caz contrar consecința fiind extinderea efectelor deciziei Curții pentru trecut. [...]

27. În schimb, Curtea reține că, în ceea ce privește cauzele soluționate până la publicarea deciziei Curții Constituționale și în care nu a fost dispusă sesizarea Curții Constituționale cu o excepție având ca obiect o dispoziție dintr-o lege sau ordonanță declarată neconstituțională, acestea reprezintă o *facta praeterita*, de vreme ce cauza a fost definitiv și irevocabil soluționată. Curtea reține că, din momentul introducerii cererii în instanță și până la soluționarea definitivă a cauzei, norma incidentă a beneficiat de o prezumție de constituționalitate, care nu a fost răsturnată decât ulterior pronunțării hotărârii prin care s-a tranșat în mod definitiv litigiul. Așa încât Curtea constată că incidența deciziei de admitere a instanței de contencios constituțional într-o atare cauză ar echivala cu atribuirea de efecte *ex tunc* actului jurisdicțional al Curții, cu încălcarea dispozițiilor art.147 alin.(4) din Legea fundamentală, și ar nega, în mod nepermis, autoritatea de lucru judecat care este atașată hotărârilor judecătorești definitive. [...]

30. În continuare, Curtea reține că activitatea desfășurată în ciclul ordinar al

procesului penal, în măsura în care a fost legală și temeinică, se finalizează cu pronunțarea unei hotărâri penale definitive în care faptele reținute exprimă adevărul, iar legea penală și legea civilă au fost aplicate corect. Practica învederează însă și cazuri de hotărâri definitive, având autoritate de lucru judecat, care cuprind grave erori de fapt și de drept ce pot să persiste și în căile ordinare de atac și, cu atât mai mult, dacă nu au fost exercitate căile de atac ordinare. Într-o astfel de ipoteză rezidă rațiunea pentru care legiuitorul a instituit căile de atac extraordinare, ca mijloace procesuale aduce atingere autorității de lucru judecat, așadar stabilității hotărârilor judecătorești definitive, menite a da încredere în activitatea justiției, însă numai în cazurile și în condițiile strict reglementate de legiuitor, în vederea restabilirii ordinii juridice. Așa încât, având în vedere efectele exercitării căilor extraordinare de atac asupra hotărârilor judecătorești care reprezintă actul final și de dispoziție al instanței prin care se soluționează cu autoritate de lucru judecat cauza, Curtea reține că opțiunea legiuitorului în reglementarea unei căi de atac ce urmărește reformarea unei hotărâri judecătorești trebuie să se realizeze în limite constituționale” (s.n.).

Rezultă din aceste principii că reglementarea unui caz de revizuire a hotărârilor judecătorești în materie penală nu poate avea efect retroactiv, în sensul de a fi vizate cauzele judecate definitiv. Regula *mitior lex* privește exclusiv normele dreptului penal substanțial, iar nu și normele de drept procesual penal.

VI. Imposibilitatea de a reglementa legal o „reparație” pe calea amnistiei și grațierii colective

Conform art. 152 din Codul penal (“Efectele amnistiei”), amnistia înlătură răspunderea penală pentru infracțiunea săvârșită. Dacă intervine după condamnare, ea înlătură și executarea pedepsei pronunțate, precum și celelalte consecințe ale condamnării. Amenda încasată anterior amnistiei nu se restituie. Amnistia nu are efecte asupra măsurilor de siguranță și asupra drepturilor persoanei vătămate. Amnistia trebuie să urmărească însă același scop pe care îl urmărește și aplicarea și executarea pedepsei, adoptarea unei astfel de măsuri având un caracter excepțional.

Conform art. 160 din Codul penal (“Efectele grațierii”), grațierea are ca efect înlăturarea, în totul sau în parte, a executării pedepsei ori comutarea acesteia în alta mai ușoară. Grațierea nu are efecte asupra pedepselor complementare și măsurilor educative neprivative de libertate, în afară de cazul când se dispune altfel prin actul de grațiere. Grațierea nu are efect asupra măsurilor de siguranță și asupra drepturilor persoanei vătămate. Grațierea nu are efecte asupra pedepselor a căror executare este suspendată sub supraveghere, în afară de cazul în care se dispune altfel prin actul de grațiere.

Potrivit art. 12 din Legea nr. 546/2002 privind grațierea și procedura acordării grațierii, „grațierea colectivă se acordă unui număr de persoane pentru condamnări *determinate prin cuantumul pedepselor sau prin infracțiunile pentru care au fost pronunțate*”. Prin urmare, legea nu permite stabilirea beneficiarilor grațierii colective în funcție de circumstanțe factuale precum existența unor protocoale de cooperare, ci numai în funcție de criteriile generale strict stabilite: categoriile de infracțiuni și cuantumul pedepsei.

Așadar, adoptarea unui act de amnistie sau grațiere colectivă trebuie să

aibă la bază tot rațiuni care privesc interesele generale ale societății, iar nu ale unor persoane particulare.³⁰¹ În motivarea unei opinii separate a unei Decizii a Curții Constituționale a României³⁰², profesorul Costică Bulai, care era judecător al Curții Constituționale la momentul respectiv, arăta că „**nu există un drept constituțional la grațiere, ci doar un drept al Parlamentului de a acorda, prin lege organică, amnistia sau grațierea colectivă, ca măsuri excepționale determinate de rațiuni de politică penală și avându-se în vedere interesele generale ale societății, iar nu interesele indivizilor care beneficiază de aceste măsuri**”.

Comisia Europeană a tras un prim semnal de alarmă cu privire la situația din România, prin Raportul de țară MCV din anul 2015³⁰³, în care s-a consemnat că „respingerea de către Parlament, în luna noiembrie 2014, a legii de amnistie a dat un semnal pozitiv, deoarece a demonstrat opoziția față de o lege care ar fi avut ca efect imacularea indivizilor care au fost condamnați pentru infracțiuni de corupție. Totodată, faptul că, după nici o săptămână de la acest vot, un nou proiect de lege privind amnistia colectivă a fost scos din sertare în Parlament dovedește că această problemă nu este închisă”.

³⁰⁰ A se vedea, pentru amănunte, pagina web <https://www.fbi.gov/investigate/public-corruption> [ultima accesare 02.10.2018]. Protocoalele de colaborare încheiate cu serviciile de informații nu reprezintă o creație românească, fiind întâlnite și în spațiul est european, în societăți de tranziție, cu o corupție endemică. Spre exemplu, la 11 noiembrie 2013, un **Memorandum de luptă împotriva infracțiunilor de corupție** a fost semnat între Parchetul General, Ministerul Afacerilor Interne și Serviciul de Informații din Albania, textul său fiind accesibil la pagina web http://www.pp.gov.al/web/memorandum_pp_mpb_shish_857.pdf [ultima accesare 02.10.2018]. Un **Memorandum de cooperare instituțională în privința prevenirii spălării banilor** fusese încheiat, încă din anul 2002,

VII. Concluzii

În esență, pe baza datelor disponibile în prezent în spațiul public, apreciem că nu se poate profita de echivocul intens promovat mediatic al „caracterului nelegal” al protocolului S.R.I. – P.I.C.C.J., pentru a se anula toate eforturile justiției penale din ultimii ani, în măsura în care nu se dovedește existența unor reale probleme de fond, pentru care există, oricum, remedii legale în cazurile individuale.

În situația unei suspiciuni rezonabile de încălcare a competenței funcționale în efectuarea urmăririi penale, verificarea legalității administrării probelor este de competența exclusivă a instanțelor de judecată în materie penală, având în vedere că toți magistrații au drept de acces la informații clasificate, iar avocatului inculpatului i se poate acorda acest acces la cerere.

Învederăm că există necesitatea concretă a temperării unei adevărate isterii publice pe această temă, susceptibilă de a se concretiza în presiune directă asupra instanțelor de judecată, spre exemplu, pentru a dispune soluții de achitare a tuturor infractorilor descoperiți în urma unor informații comunicate de S.R.I..

între Parchetul General, Ministerul Afacerilor Interne, Banca Națională, Ministerul Finanțelor și Serviciul de Informații din Albania, textul său fiind accesibil la pagina web <http://www.fint.gov.al/doc/Memorandum%20%20Mirekuptimit%20Nderinstitucional.pdf> [ultima accesare 02.10.2018].

³⁰¹ V. Dongoroz, *Drept penal* (reeditarea ediției din 1939), Asociația Română de Științe Penale, București, 2000, p. 578.

³⁰² Decizia nr. 86 din 27 februarie 2003 a Curții Constituționale a României, publicată în M.Of., Partea I, nr. 207 din 31 martie 2003.

³⁰³ Disponibil online la pagina web http://ec.europa.eu/cvm/docs/com_2015_35_fr.pdf [ultima accesare 02.10.2018].

O intervenție a legislativului în acest domeniu, generată exclusiv și nediferențiat doar de acest context al „protocoalelor secrete”, ar aduce grave prejudicii urmării penale a multor infracțiuni grave, precum cele de criminalitate organizată sau terorism, deoarece măsurile tehnice

executate de S.R.I. la dispoziția parchetelor sau instanțelor de judecată nu au privit numai infracțiunile de corupție, acestea fiind doar cele care au alimentat cel mai tare „Teoria conspirației”, din cauza calității subiecților activi de funcționari publici, înalți funcționari publici sau demnitari.

WHITE PAPER COOPERATION PROTOCOLS BETWEEN THE ROMANIAN INFORMATION SERVICE AND VARIOUS JUDICIAL AUTHORITIES WITH JURISDICTION IN CRIMINAL MATTERS

Corruption is - as envisaged in the National Defence Strategy of the Country - part of the category of vulnerabilities to national defence and security. Internally, this phenomenon weakens the state and its institutions, generates economic damage and affects Romania's development power, good governance, decision-making for citizens and communities, and the confidence in the act of justice. In the external field, maintaining corruption has a negative impact on the credibility and image of our country³⁰⁴.

Certainly, no offense, however serious, can justify in a democratic state disproportionate measures that would hinder or suppress fundamental human rights and freedoms or the independence of justice, a fair balance between these

measures and the need of the state to ensure the prevention and combating of crime, the national security and citizens' safety or the recovery of damages being required. These goals involve the gradual use of investigative means and the existence of a control of the criminal courts on the manner in which procedural safeguards were observed in order to exclude abuses of power. At systemic level, all these conditions are observed in Romania.

I. Evolution of the legislative framework in 2009-2016. Decision no. 51/2016 of the Constitutional Court

A brief history of the socio-legal context that generated ample debates in the Romanian society regarding the

³⁰⁴ See GD no. 33/2015 on the approval of the National Defence Strategy of the country for the period 2015-2019.

so-called “secret protocols”, which materialized in the alleged “inadmissible interferences” in the act of justice, highlights the following:

Regarding the provisions of Article 142 paragraph (1) of the Criminal Procedure Code (which had the following content: **“The prosecutor enforces the technical surveillance or may order that it be carried out by the criminal investigating body or specialized police officers or by other specialized bodies of the State”**), by Decision no. 51 / 16.02.2016, the Constitutional Court decided that the phrase “or by other specialized bodies of the State” is unconstitutional.

According to Article 143 paragraph (1) of the Criminal Procedure Code, **the recording of the technical surveillance activities** shall be done by the **prosecutor or the criminal investigation body**, drafting a **report for each technical surveillance activity**. This report records the results of the activities carried out concerning the deed that represents the object of the investigation or which contribute to the identification or location of the persons, the identification data of the device containing the result of the technical surveillance activities, the names of the persons to whom it refers, if known, or other identification data and, where appropriate, the date and time at which the surveillance activity commenced and the date and time at which it was completed. Also, according to Article 143 paragraph (4) of the Code of Criminal Procedure, **calls, communications and conversations intercepted and recorded regarding the deed which represents the object of the investigation or which contribute to the identification or localization of the persons, are filed by the prosecutor or the criminal investigating body in a report** in which they specify the mandate issued for their performance, the

telephone numbers of the units, the identification of the information systems or of access points, the names of the persons who performed the communications, if known, the date and time of each call or communication. According to the final thesis of the same paragraph (4), the report is authenticated by the prosecutor.

In defining **the notion of “enforcement of the technical surveillance mandate”**, the Constitutional Court held that **“the acts performed by the bodies provided by Article 142 paragraph (1) second thesis of the Code of Criminal Procedure are the evidential procedures** underlying the report of the technical surveillance activity finding, which is a means of evidence. For these reasons, *the bodies that can take part in their enforcement are only the prosecution bodies*. The latter are those listed in Article 55 paragraph (1) of the Code of Criminal Procedure, namely the prosecutor, the criminal investigation bodies of the judicial police and the special criminal investigations bodies”.

Regarding the provision of technical support for carrying out the technical surveillance activity, the Constitutional Court held, in paragraph 26, that **they are obliged to cooperate with the criminal investigation bodies, when enforcing the supervision mandate, the persons referred to in Article 142 paragraph (2) of the Code of Criminal Procedure and these are clearly and unambiguously specified** by the words *“providers of public electronic communications networks or providers of electronic communications services destined to the public or of any type of communication or financial services”*.

Starting from the fact that these **“specialized bodies of the state”** were not defined either expressly or indirectly in the Code of Criminal Procedure and referring to the fact that, besides the Romanian Intelligence

Service (SRI), which has exclusive national security responsibilities, there are also other services with responsibilities in the field of national security, as well as a multitude of specialized bodies of the state with attributions in various fields, such as National Environmental Guard, Forest Guards, National Authority for Consumers Protection, Construction State Inspectorate, Competition Council or the Financial Supervisory Authority, none of them having criminal investigation duties, the Court concluded that the phrase “**or other specialized bodies of the state**” appears **to be lacking clarity, precision and predictability**, not allowing subjects to understand what organs are empowered to take measures with a high degree of intrusion into the privacy of individuals.

Thus, the decision of the Constitutional Court therefore led to the deprivation of the criminal prosecution bodies by the SRI’s strict and exclusively technical support, consisting in making them available the technique of intercepting communications, the Romanian Intelligence Service being the only national institution in possession of which there is an infrastructure capable of ensuring proper enforcement of the technical surveillance mandates required by all units of the Public Ministry and authorized by judges.

Following this decision, GEO no. 6/2016 was adopted, in the preamble of which we find the explanation of the urgent need to adopt measures, namely the clear specification that, although the “special method of technical surveillance itself is not affected by the Court’s unconstitutionality criticisms, without the agreement of the legislation with the constitutional norms considered to be breached, it would not be possible to use such evidence in the criminal prosecution

for a time that cannot be estimated, so that in the activity of achieving the general social interest that the judicial bodies are called upon to defend, they create the premise of an **operational loophole**, taking into account the fact that the activity of the prosecutor’s offices would be seriously affected in the absence of technical support and specialized human resources for the management of a communication infrastructure, both from the point of view of the operability of the acts criminal prosecution, as well as in terms of the administration of a complete evidence based on all the investigative methods provided by the Code of Criminal Procedure.”

In connection with the above, Article 8 of the Law no. 14/1992 was amended as follows: “for the relationship with electronic communications providers destined to the public, the National Centre for Interception of Communications within the Romanian Intelligence Service is designated with the role of obtaining, processing and storing information in the field of national security. At the request of the criminal investigative bodies, **the Centre shall ensure their direct and independent access to the technical systems for the purpose of performing the technical surveillance provided in Article 138 paragraph (1) letter a)** of the Code of Criminal Procedure. Verification of the implementation of these technical surveillances within the National Centre for Interception of Communications shall be carried out according to Article 301 of the Law no.304 / 2004 on the judicial organization, republished, as subsequently amended and supplemented.

II. About the necessity of concluding cooperation protocols

The specific conditions for access to the technical systems of the judicial bodies have been established through

cooperation protocols concluded by the Romanian Intelligence Service with the Public Ministry, the Ministry of Home Affairs, as well as with other institutions in which they operate, under Article 57 paragraph (2) of the Code of Criminal Procedure, special criminal investigation bodies”.

Article 13 of GEO no. 6/2016, in order to delineate the strictly operational, exclusively of technical support, carried out by SRI staff and that of the criminal investigation bodies, established that *“the bodies of the Romanian Intelligence Service cannot carry out criminal investigation, cannot take the measure of detention or preventive arrest, or to have their own arrest premises”*.

The **strictly technical** support referred to above has been exemplified in 2009 by the conclusion of a cooperation protocol aimed at issuing national security mandates between the Romanian Intelligence Service, the High Court of Cassation and Justice and the Prosecutor’s Office attached to the High Court of Cassation and Justice, the effects of which ceased on 18.09.2012 (declassified on 14.06.2018) and which provided in Article 3.b. **“Insurance by S.R.I. and making available to P.I.C.C.J. and the ICCJ, in accordance with the legal provisions, the technical infrastructure of the system necessary to carry out the activities covered by the cooperation areas”**, as defined in Article 2, as being the activities for the fulfilment of the responsibilities of the parties in accordance with the legal provisions that govern their activity.

In addition to the obligation to provide technical support, the Romanian Intelligence Service has a legal obligation to provide and make available to the prosecutor’s offices the data and information it holds, an obligation which derives from the corroborated interpretation of several legal provisions,

as follows:

- **Law no. 304/2004 regarding the judicial organization**, at Article 66 paragraph 3 stipulates that *“The services and bodies specialized in the collection, processing and archiving of information have the obligation to immediately make available to the competent Prosecutor’s Office, at its headquarters, all data and all information, unprocessed, held in connection with the commission of crimes”*;

- **GEO no. 43/2002 on the National Anticorruption Directorate (DNA)** - according to the provisions of this normative act, the Romanian Intelligence Service is obliged to make available to the National Anticorruption Directorate the data and information held regarding the commission of corruption offenses, both in processed form - obligation stipulated by Article 14 paragraph (3) of GEO no. 43/2002 (for example in the form of informative materials), as well as in unprocessed format - obligation stipulated by Article 14 paragraph (4) of GEO no. 43/2002 (for example, intercepted communications based on national security mandates).

Thus, in Article 14 paragraphs (3) and (4) of this Act it is stated that:

“(3) The services and bodies specialized in the collection and processing of information have the obligation to provide to the National Anticorruption Directorate, immediately, the data and information held in connection with the commission of corruption offenses.

(4) The services and bodies specialized in the collection and processing of information shall, at the request of the chief prosecutor of the National Anticorruption Directorate or of the designated prosecutor, provide it the data and information provided in paragraph (3), unprocessed”.

- **Law no. 14/1992 on the organization and operation of the**

Romanian Intelligence Service: according to the provisions of this normative act, the Public Ministry (together with other state institutions), on the one hand, and the Romanian Intelligence Service, on the other hand, are obliged to grant mutual support in the fulfilment of legal duties.

Thus, Article 14 of the Law no. 14/1992 states that:

“In fulfilling its duties, the Romanian Intelligence Service cooperates with the Foreign Intelligence Service, the Protection and Guard Service, the Ministry of National Defence, the Ministry of Home Affairs, the Ministry of Justice, the Public Ministry, the Ministry of Foreign Affairs, the Ministry of Economy and Finance, the General Directorate of Customs as well as with the other bodies of the public administration.

The bodies referred to in paragraph 1 have the obligation to grant each other the necessary support in fulfilling the duties provided by the law. “

- Law no. 535/2004 on preventing and combating terrorism:

Article 7 - “For the purpose of preventing and combating acts of terrorism and the acts assimilated to these, the public authorities and public institutions of SNPCT carry out specific, individual or cooperative activities in accordance with their legal powers and competences and the provisions of the General Protocol on Organization and Operation of the National System for Prevention and Combating of Terrorism, approved by the Supreme Council of Defence of the Country “.

According to Article 6 paragraph 1 and paragraph 2 letters a and q of the same law, “at national level, the activity of preventing and combating terrorism is organized and carried out in a unitary manner, according to the present law. To this end, the cooperation in this field is carried out as a National System for

Prevention and Combating of Terrorism, hereinafter referred to as SNPCT, with the participation of the following public authorities and institutions: a) Romanian Intelligence Service with a technical coordination role; [...] q) Prosecutor’s Office attached to the High Court of Cassation and Justice; [...] “.

- By GD no. 1065/2001 on the approval of the National Program for the Prevention of Corruption and of the National Action Plan against Corruption, it was expressly stipulated the conclusion of “collaboration protocols”, as well as “access of the prosecutor to all the information necessary for the corruption investigation, including to those held by intelligence and investigative structures.”

In general, the risk of deviating in fact from the legal duties exists also in the absence of a protocol of cooperation, and the liability of civil servants or dignitaries is the same, but the existence of working standards or of a rigor to enable the audit of this process (established by protocol) can only make it easier for them to be subject to criminal, disciplinary or material liability, if any. However, it cannot be argued that the mere fact of the existence of a secret protocol constitutes a presumed misconduct from the legal duties, the observance of which must be verified on a case-by-case basis, just as in the absence of any protocol, by the competent authorities.

III. The reminiscent tendency of the Romanian authorities to encrypt when, most likely, it would not be necessary

It is notorious the institutional reflex to encrypt some normative acts, inter-institutional documents or even evidence, although in some cases the appearance is that they only have a “sensitive” character.

For example, even if the opportunity is challenged even by trade unions in the

Ministry of Home Affairs, it has the status of classified information Government Decision no. 0292/2011 on establishing functions on military degrees or professional degrees, on salary classes and coefficients of hierarchy of position wages / position salaries for military personnel in activity, policemen, civil servants with special status in the penitentiary system and military priests from defence public order and national security institutions,. Also, the classification of the MIA Order no. S / 214/ 2011 on the application of the legal provisions regarding the salaries of the military personnel, police officers and civilian staff from the Ministry of Administration and Home Affairs took into account its character as a follow-up act to the higher-level normative acts regulating the salaries of the Ministry of Administration and Interior Affairs staff.

Although we disagree with the non-transparent mode in which these operational procedures have been established through the cooperation protocols between S.R.I. and various entities in the judicial system because they could not be affected by public knowledge, as far as they take over and correlate legal duties that could be known anyway from the Official Gazette or activity reports of SRI, beyond that inappropriate secrecy aspect, all evidence administered under legality conditions cannot be questioned, even if their discovery was made possible by the disclosure of SRI information within the limits of its competencies at that time.

IV. Parliamentary Control Committee over the activity of S.R.I. knew or could and should have known the existence of cooperation protocols, under the obligation of surveillance

Limiting the authorities' actions to what is "necessary in a democratic society" obliges the states to ensure "**adequate**

and effective control" in order to verify the legality of the measures. Key elements include careful research into the implementation process, important in entrusting the initiation of court proceedings or parliamentary supervision of the executive. Although judicial control is considered the most important means of supervision, offering the best guarantees of independence, impartiality and effective compliance with the procedure, its absence is not but fatal where there are other independent bodies with sufficient powers in controlling **continuously and effectively**.

The key point was the need to determine whether there are adequate and effective safeguards against abuse. In the case of *Klass v. RFG* (judgment of September 6, 1978), the European Court of Human Rights held that the German law provided for two bodies appointed by the Parliament, the Committee made of 5 MPs and the G10 Committee, where the opposition is represented, the duties of which are the control and review of surveillance measures. In conclusion, it was noted that the German authorities ensure adequate and sufficient, albeit indirect, control of possible irregularities in the recording of communications.

In Romania, according to Article 1 of the Law no. 14/1992, "the activity of the Romanian Intelligence Service is controlled by the Parliament. Annually or when the Parliament decides, the Director of the Romanian Intelligence Service presents to it reports on the fulfilment of the duties of the Romanian Intelligence Service, according to the law. In order to exercise concrete and permanent control, a joint committee of the two Chambers is established. The organization, operation and modalities for exercising control are established by a decision adopted by the Parliament".

The fact that the Romanian authorities did know (or should have known) the

status of concluding protocols, even secret, is clear from the above-mentioned report, as well as from the annual reports of the SRI. approved in the permanent joint meetings of the Chamber of Deputies and the Senate for the exercise of parliamentary control over the activity of S.R.I.

Thus, in the report approved in 2010, referring to the activity of the years 2007 and 2008, S.R.I. reported 643 information sent to authorized bodies, including 185 DNA and 218 DIICOT, as well as the fact that it provided operative assistance in 27,553 specific activities. It also shows that in 2007 the National Centre for Interception of Communications ensured the implementation of **10,272** authorization documents having as beneficiaries, besides the Public Ministry, all the institutions of the national defence system, of public order and national security, 7,746 people. being intercepted

Compared to these figures, **42,263** technical surveillance mandates are reported to be enforced in 2014, up by 15.11% as compared to 2013.

In 2014, there was a total activity of **3,128,541 criminal cases**, out of which 1,880,309 criminal cases, including the volume of activity of the Prosecutor's Office attached to the High Court of Cassation and Justice, DNA and DIOCT activity and of the military prosecutor's offices. As far as the courts are concerned, in 2014, only the criminal section of the High Court of Cassation and Justice had a volume of **10,310 criminal cases** (13,305 cases in 2013) and the

courts of appeal had a number of **39,930** new files (36,559 files in 2013) in 2014, and to all this we add the files settled by the district courts (**87,441** files in 2014, and 63,669 files in 2013) and judges (**278,515** files in 2014)³⁰⁵.

It follows that the percentage of mandates is not disproportionate in relation to the total volume of activity of the criminal investigation bodies and of the courts.

We therefore observe that the figures are far from the apocalypse circulated in the public space, namely the interception of "*millions of Romanians*". As I pointed out earlier, the authorities were fully aware of the massive budget resources infused over time to create the National Centre for Interception of Communications and strengthen the SRI's position as the only national authority in the field of interception of communications, making absolutely necessary the collaboration with the institutions for the benefit of which the specific activities were carried out, including the Public Ministry, and being also natural for the rules of cooperation to be drawn up by the conclusion of protocols.

What is to be emphasized from the analysis of these reports approved by the Permanent Common Committee of the Chamber of Deputies and the Senate for the exercise of parliamentary control over the SRI³⁰⁶ 's activity is that, although it was noted, for example, that this control also consisted in "visits to central and territorial units of the Service, direct

³⁰⁵ See the Superior Council of Magistracy - Report on the State of Justice 2014 available on the web site <https://www.csm1909.ro/ViewFile.ashx?guid=0cf16c02-2b4c-4c33-888a-a55679cbce57|InfoCSM> [last accessed on 02.10.2018].

³⁰⁶ As an example, see the SRI activity reports for years:

2009 - http://www.cdep.ro/caseta/2011/05/27/hp101011_SRI.pdf [last accessed on 02.10.2018];
2010 - <http://www.cdep.ro/caseta/2011/09/27/>

[hp110530_SRI.pdf](http://www.cdep.ro/caseta/2012/11/28/hp110530_SRI.pdf) [last accessed on 02.10.2018];
2011 - http://www.cdep.ro/caseta/2012/11/28/hp12536_SRI.pdf [last accessed on 02.10.2018];
2012 - http://www.cdep.ro/caseta/2013/12/10/hp13023_SRI.pdf [last accessed on 02.10.2018];
2013 - http://www.cdep.ro/caseta/2014/09/24/hp14021_SRI.pdf [last accessed on 02.10.2018];
2014 - http://www.cdep.ro/caseta/2015/09/22/hp15023_raportSRI_2014.pdf [last accessed on 02.10.2018].

discussions with the SRI representatives, assuring the members of the Committee of the possibility of verifying the correctness and efficiency of the activity carried out”, although it is expressly stated that “from the perspective of the issues addressed, the interinstitutional cooperation activities concerned corruption, fraud and money laundering “, express reference is made to the cooperation with the Public Ministry, **the Parliamentary Control Committee has not taken into account, over time, any concrete irregularity related to the existence of protocols.** For example, the conclusion was:

“The Committee found that the Romanian Intelligence Service in 2014 has carried out its work with strict observance of the constitutional provisions, of the national regulations in the field, as well as of the national, community and international norms regarding the protection of citizens’ fundamental rights and freedoms, a fact which ensured the legality and fairness of the projects for achieving national security.”

“Protocols are a legal, natural and normal form of interinstitutional cooperation that establishes the responsibility of each institution,” said the chairman of the Parliamentary Control Committee on S.R.I., Senator Adrian Țuțuianu, on February 28, 2017, also pointing out that there are decisions of the CSAT in 2004 and 2007 that provided for the cooperation between S.R.I. and the Public Ministry.

Beyond the reason of the law, the practical “advantage” of these protocols in case of abuse of power is that it ensures traceability of the activities carried out on the basis of the interinstitutional relationship and it is possible to check at any time how the institutions collaborated, what kind of documents were issued, by what persons, if the legal duties were observed, etc.

Therefore, the attitude of some representatives of the legislative power, some of them members of the Permanent Committee, to accuse the judiciary system, is at least inappropriate, since the indirect control over intelligence services was within their competence, it is presumed that it was an appropriate and effective one, and the annual approval of the SRI’s activity reports excludes, in principle, a generalized discourse on the alleged infringement of the same services of the legal duties in the sense of interference in criminal prosecution.

The so-called “remedies” in the public space (such as review of all court decisions, amnesty or collective pardon) cannot be based on the mere fact that the protocols were secret, although unnecessary, as it was assumed that the control authority had access to them.

V. Activities carried out by S.R.I. available to the criminal investigative bodies and the courts

Subsequently to the declassification of the cooperation protocols, public space has been invaded by many speculations about the “interference” of the information bodies in criminal investigations, culminating in circulation of generalized presumption, unsubstantiated by any legal document or proof that they had carried out even criminal prosecution acts. Subsequent to these “legal rumours”, there were indicted accused in particular in cases instrumented by the National Anticorruption Directorate who requested the annulment of all the evidence obtained by implementing the technical surveillance methods with technical support from the Romanian Intelligence Service.

In order to facilitate an accurate understanding by public opinion of the way these procedures work, referred to in the common language “of

listening”, we point out that, in particular, the enforcement work of technical surveillance authorizations / mandates previously issued by a the judge was materialized, under the legal provisions criticized by the Constitutional Court, by forwarding to SRI the authorizations accompanied by optical devices previously inserted to a Prosecutor’s Unit, followed by the granting by S.R.I. of **technical support consisting** of recording calls on these devices.

Recordings of telephone calls were made, **in terms of technical perspective**, by officers from the SRI, **who provided logistical support** and procedural documents rendering these calls and telephone communications, namely **the reports were drawn up by judicial police officers** on the basis of the requests and delegation orders issued by the case prosecutor, after having previously carrying out the optic devices listening activity.

It is worth mentioning, with regard to the criticism of the probationary procedure of the technical surveillance executed with the technical support of SRI, that until the date of publication in the Official Gazette of Romania, Part I, of the Constitutional Court Decision no. 51/2016, the evidence obtained in this way, materialized in the reports of rendering interceptions, were in perfect harmony with the criminal procedural law, as there was absolutely no basis for their annulment from this perspective.

The provisions of Article 142 paragraph 1 of the Code of Criminal Procedure, invalidated by the Constitutional Court, according to which “the prosecutor enforces the technical surveillance or may order it to be carried out by the criminal investigating body or by specialized personnel of the police *or by other specialized bodies of the state*” was in force at the time of the ruling of the special methods of technical

surveillance, of the enforcement of the technical surveillance, of its extension at the time of the termination of the technical surveillance and at all times when the results of the technical surveillance were valued as evidence in the criminal cases, until the moment when the aforementioned decision was taken.

Concerning the various claims, according to which S.R.I. had provided information used as evidence in the criminal case show, from a scientific perspective, the protocols refer exclusively to business information-operative nature classified (secret) typical and intrinsic battle worn by any state law against crime , and not to acts of criminal prosecution, the performance of which is exclusively circumscribed to the duties and functions exercised by the prosecutor and the judicial police in a criminal case. In fact, any inscription issued by S.R.I. has, according to art. 45 of the Law no. 14/1992, the character of “state secret”, its attachment or “use” to a criminal file is as illegal as impossible, given the provision in the same article according to which “the documents, data and information of the Romanian Service Information may become public only after a period of 40 years has elapsed since archiving.”

Concerning the various claims, according to which S.R.I. had provided information used as evidence in the criminal case we show, from a scientific perspective, the fact that **the protocols refer exclusively to information-operative activity with classified (secret) nature, typical and intrinsic to the battle worn by any state law against crime, and not to acts of criminal prosecution, the performance of which is exclusively circumscribed to the duties and functions exercised by the prosecutor and the judicial police in a criminal case.** In fact, any writing issued by S.R.I. has, according to Article 45 of

the Law no. 14/1992, the character of “state secret”, its attachment or “use” to a criminal file is as illegal as impossible, given the provision in the same article according to which “the documents, data and information of the Romanian Service Information may become public only after a period of 40 years has elapsed since archiving.”

According to the “need to know” principle, **based on Article 14 of the Law no. 14/1992, S.R.I. may at the same time forward information to the prosecutor of the case, of a secret nature, destined exclusively to him and being classified information on the basis of which the prosecutor can independently draw up an investigation plan regarding the persons or telephone numbers subject to technical surveillance** and on which he will ask the judge, if he considers it appropriate in the economy of the investigation, to issue authorizations.

Referring to the highly publicized effects of the **S.R.I. - P.I.C.C.J. Protocol**, declassified on March 29, 2018, we notice that Article 2 states that “*the Parties shall cooperate, in accordance with the powers and duties provided by the law, in the activity of capitalizing on information in the field of prevention and combating of crimes against national security, terrorist acts, crimes that correspond to threats to the national security and other serious crimes, according to the law*”.

It is important to stress that, with regard to the allegations made by S.R.I. bodies of some non-permissible criminal prosecution acts, Chapter III (Articles 32-38) of the Protocol, it details how the prosecutor may request “technical checks” prior to the enforcement of the technical surveillance mandates, reaching, in a clearly way, the idea that

the authorization had already been issued by the judge, on his basis, the prosecutor going to make to SRI a written request, referred to as a “secret of service”, detailing how to transmit and transcribe the obtained results. *None of those provisions concludes that the “technical” activity of implementing a court authorization, of rendering and transcription of communications would be circumscribed to a criminal procedural act.*

In connection with the object provided in Article 3 letter g, respectively “**the establishment of joint operational teams acting on the basis of action plans for the exercise of the specific competencies of the parties, in order to document the facts provided by Article 2**”, in conjunction with Article 22 “*In complex cases, effective co-operation is carried out on the basis of common plans, approved by the leaders of the two institutions, specifying the duties of each party*” publicly denounced as the famous “**joint investigation teams**”, which are supposed to be at the disposal of the prosecutor (as an independent decision-maker) of the technical expertise of SRI specialists (engineers, electronic workers, computer scientists) who presented to the former the viable alternatives for implementing technical surveillance and the range of applicable options (video recording, GPS location, IT system access, etc.), referring to the specificity of each case, considering that at that time the Code of Criminal Procedure did not regulate the variety of supervisory methods distinctly.

In an independent report drafted by the European Union Agency for Fundamental Rights³⁰⁷, it was noted that “*the lack of expertise in classified information and*

³⁰⁷ See European Union Agency for Fundamental Rights, **Surveillance by intelligence services: fundamental rights safeguards and**

remedies in the EU, Volume II: field perspectives and legal update, Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2017, p. 10.

technical issues is also a problem for both judicial and non-judicial actors. In the judicial context, Member States have found several ways to address this issue, including the development of contradictory alternative procedures to allow the use of classified information, the establishment of cooperation mechanisms, including intelligence services, in order to overcome the lack of expertise; the establishment of quasi-judicial entities“.

For example, the FBI's (*Federal Bureau of Investigation*, Federal Investigation Agency of the United States Department of Justice) success in combating corruption is largely due to the co-operation and coordination of federal, state and local anti-corruption agencies. These partnerships include, but this is not limited to, the Department of Justice, agencies within the General Inspectorate offices, federal, state and local law enforcement bodies, state and local prosecutors³⁰⁸.

Another provision of the understanding that has given rise to heated criticism is the provisions of Article 6, respectively the obligation of the Prosecutor's Office to communicate within 60 days from the date of registration of the transmission of an information or notification, the way in which to use it.

The content of the provision is summed up in its essence to a simple administrative request, this being obvious from the manner of formulation that the

meaning of the "interrogation" is purely statistical, meant to quantify the "valorisation of information" indicator, constituted in the very purpose of the institution's activity. As in the previous article, **media distortion has exacerbated the meaning of the text, and nothing in its substance provides indications that contribute to the conclusion that the prosecutor is given procedural directions to settle the file in a certain sense, but that he is required to confirm or invalidate the qualitative aptitude of information.**

We therefore reiterate that the only guiding line and substance of protocols concluded over time between S.R.I. and P.I.C.C.J. had the sole role of drawing up the administrative framework for providing information, which allegedly the prosecutor later objected to in his own independent investigation plan. If the investigation sometimes led to the need for technical surveillance authorizations, S.R.I. had the obligation to provide, as we have seen before, the technical support necessary only for the implementation, respectively the provision of the necessary infrastructure for the interception of communications, in its capacity of national authority in the field of interception, through the exclusive management of the National Centre for Interception of Communications.

In fact, in Report no. XXVI / 90 // 15.10.2008, the Joint Parliamentary Committee of Investigation for the check

³⁰⁸ See for details <https://www.fbi.gov/investigate/public-corruption> [last accessed on 02.10.2018]. Collaboration protocols concluded with intelligence services are not a Romanian creation, being also encountered in the Eastern European space, in transition societies with endemic corruption. For example, on November 11, 2013, a **Memorandum for Fighting against Corruption Crimes** was signed between the General Prosecutor's Office, the Ministry of Home Affairs and the Intelligence Service of Albania, its text being

available on the website http://www.pp.gov.al/web/memorandum_pp_mpb_shish_857.pdf [last accessed on 02.10.2018]. **A Memorandum of Institutional Co-operation on Money Laundering** had been concluded between the General Prosecutor's Office, the Ministry of Home Affairs, the National Bank, the Ministry of Finance and the Intelligence Service in Albania since 2002, its text being available on the website <http://www.fint.gov.al/doc/Memorandum%20i%20Mirekuptimit%20Nderinstitucional.pdf> [last accessed on 02.10.2018].

of the information provided on interception of communications found at that time that the Romanian Intelligence Service is the only legally empowered institution with specialized technical equipment for intercepting communications for the purpose of collecting, verifying and analysing information. In order to carry out its legal duties, the Committee found that S.R.I. has developed a technical system for intercepting communications used on the basis of the authorizations obtained according to the law, both for its own needs and for the information structures of the Ministry of Defence, the Foreign Intelligence Service, the Protection and Guard Service, the Ministry of Home Affairs and Administrative Reform and the Ministry of Justice.

It is noted, by the same Committee, that law enforcement agencies have requested and obtained communications interception authorizations exclusively appealed to S.R.I. to carry out the technical operations of their implementation, the Romanian Intelligence Service being designated by the Decision no. 0068/2002 of the Supreme Defence Council of the Country as a national authority in the field of interception of communications and of relations with the communication operators.

The conclusions of the same report show that the DNA (central structure) and DGPI within the Ministry of Home Affairs have only workstations (computer systems) that allow only the transcription of the intercepted calls by the system managed by the Romanian Intelligence Service.

It is easy to imagine that this situation has imposed logistical needs in terms of conducting in the optimum conditions the criminal investigation activities, impossible to meet in the absence of "connection" to the SRI's technical resources, activity which naturally

requires operational regulation by concluding some protocols which was materialized in the provisions of the above-mentioned Protocol, see Articles 39-45, stating precisely that "technical support consists in the transmission of signal, management and maintenance of signal transmission equipment, from the interception centres of the Service to the spaces destined to the Direction".

As the protocols referred to various offenses (not just corruption, but also organized crime and terrorism), from a technical-legal perspective it is well-known the impossibility of logistics in which the Public Ministry was placed, which, without receiving additional funding for the amputation of an important the operative component of its activity, could face the inability to prevent some of the most violent criminal acts that could harm the fundamental right to life. But the "cancellation" of their protocols and "effects" would have general effects on all offenses.

For example, after this "Parallel State Conspiracy Theory", it has been argued that a "injustice repair law" is required in order for a person to be acquitted by the law effect, only because the discovery of the criminal offense was made by to the SRI (even accidentally, in connection with other facts) and reported to the prosecutor's office under the law and protocol, no matter if the discovery could be done without the SRI, perhaps with a short delay, directly by the prosecutor or the judicial police, without counting that the evidence was legally administered, that the crime is one of the most serious, that its victims would not be able to obtain equitable satisfaction, etc.

In a society crushed by corruption, it is necessary to increase the institutional capacity to fight corruption, including the recovery of damages, which discourages the phenomenon.

Obviously, we claim as optimal option, with maximum efficiency and extensive

procedural safeguards, the provision of prosecutor's office units with equipment and personnel destined to support all technical activities so that no SRI operation is required, but this decision did not belong to magistracy.

Under no circumstances can such a context be used by the political decision-maker, who also had the control over the activity of S.R.I. through the Permanent Parliamentary Committee, as the only pretext to promote legislative projects that would hinder the fight against corruption or crime in general, provided that legislation provides for sufficient remedies to penalize possible abuses in isolated cases, as we will show below.

VI. Legal remedies for individual cases where the activities actually carried out in the context of the cooperation protocols exceeded the legal framework

The attempt to distort the content of the protocol concluded by S.R.I. with P.I.C.C.J. in the case of generalized invocation in all criminal cases, of the functional lack of competence of the intelligence bodies in conducting criminal prosecution, punishable by absolute nullity and the consequence of the exclusion of all the evidence obtained in this context, is devoid of legal basis and must be countered by the attainment of the very security of the legal relations that at one time grounded criminal convictions that can no longer be challenged by unlawful fireworks and in breach of ECHR jurisprudence (see convictions against the Romanian State for the past exercise of the appeal for annulment by the General Prosecutor of Romania).

According to the factual and legal point of view, which must be observed until a contrary decision of the competent authority has been taken, the cooperation protocols concluded by the Public Ministry

and the Romanian Intelligence Service have not changed the normative acts, have not added to the law or are contrary to the legal provisions, these being internal documents that take over and operationalize provisions from several normative acts, clarifying the steps to be taken when implementing the primary and secondary legislation.

Recent jurisprudence, both in civil and criminal matters, has stated that the cooperation protocols of P.I.C.C.J. - S.R.I. are not regulatory acts of a normative nature; as a result, have no effect on other persons, being only documents of internal organization of some institutions.

In a recent case of the Bucharest County Court, in file no. 15884/3/2016, ruling on the preliminary issue raised by the parties, by the authentication of September 5, 2018, the court decided that *"in particular, in this case, it is required to find that the Protocol concluded between the Romanian Intelligence Service and The Prosecutor's Office attached to the High Court of Cassation and Justice is an administrative act the validity of which depends on the lawfulness of evidence administered during the criminal prosecution and the interceptions made by that service, the transcript of which is in the case file. Regarding the above-mentioned doctrinal arguments, it is noted that the Protocol does not meet the requirements of an administrative act, namely it was not issued by the public authority stipulated by the law. The two entities that participated in the conclusion of this Protocol are not public authorities within the meaning of Article 1 paragraph 1 of the Law no.554 / 2004, but each of them represents a public institution which is not similar to the notion of public authority as defined by the Administrative Law of administrative. As such, the issue raised in the defence is assessed by the County Court as exceeding the provisions of Article 52 Code of Criminal Procedure*

since it is not a matter of priority on the settlement of which the merits of the case depend.”

The above solution is consistent with the consistent jurisprudence of the supreme court. For example, the High Court of Cassation and Justice, the Administrative and Fiscal Law Section, by decision no. 4257 of November 12, 2014, final, concluded **that a protocol concluded on the basis of the collaboration of two public authorities is not an administrative act**, as provided by Article 2 letter c) of Law no. 554/2004, not being a unilateral administrative act of an individual or normative nature, issued by a public authority, under a regime of public power, in order to organize the law or the concrete enforcement of the law, which gives rise to, amends or extinguishes legal relations.

Regarding the claims made in the more and more frequent criminal cases of annulment of such evidence, the High Court of Cassation and Justice established, by the sentence no. 292 / 11.05.2018 (not final), that *“the technical surveillance activities carried out under a national security warrant (issued under the conditions of Articles 14-21 of Law no. 51/1991) are not subject to the effects of this decision, considering both the regulation source (the special law and the Code of Criminal Procedure) and the object of those activities not related to the scope of the criminal investigations referred to in paragraph 34, but a criminal investigation justified by the defence of national security.”*

By the same judgment, the High Court of Cassation and Justice pointed out that the effects of Decision no. 51/2016 of the Constitutional Court refers to the technical surveillance measures ordered under the current Code of Criminal Procedure and cannot be extended to the provisions stating in the same matter of ??the previous code criminal rules presumed as

constitutional and appreciated as such by the court of constitutional law in several decisions, otherwise the action leading to disregard of the principle established by Article 147 paragraph 4 of the Constitution and to giving broader valences to the effects of the decision in terms of their extent over time than those of the abrogation of the rule.

The High Court of Cassation and Justice also held that the effects of Decision no. 51/2016 can also be invoked and analysed in cases pending before the court at the time of its publication in the Official Gazette, even if the stage of the preliminary chamber was exceeded, and it was stated that the doctrine was considered to be in compliance with the principle of non-retroactivity, in which case the decision to declare unconstitutionality would apply to pending cases, as a court invested with the settlement of the case cannot disregard the effects of the unconstitutional declaration of a legal text (Decision ruled on appeal in the interest of Law No. 477/2012 of the High Court of Justice Cassation and Justice - United Sections, published in the Official Gazette, Part I, no. 761 of 15.10.2012).

In conclusion, **the High Court of Cassation and Justice held that any technical surveillance activities carried out by bodies other than criminal prosecution bodies are sanctioned with relative nullity in relation to the succession in time of Constitutional Court Decisions no. 51/2016 and no. 302/2017 and the presumption of constitutionality of any legal provision**, requiring consideration of the additional condition of causing damage to the rights of the parties or of other main procedural subjects, and the possibility of removing the injury other than by the abolition of the act.

By this judgment, **the High Court of Cassation and Justice thus**

establishes the principle of sovereign judgment of the courts on possible breaches of the legal provisions occurred in the course of enforcement of the evidence-based procedures of technical supervision, the appreciation of their corroboration with other evidence and their relevance in support of allegations made to the defendants.

Moreover, Decision no. 54/2009 of the Constitutional Court, ruled on the unconstitutionality of some provisions that eluded the judicial authorities' appreciation of the evidence, requiring an automatic finding thereof, the Court having held that *"this regulation, together with the previous provisions establishing absolute nullity of the means of evidence and of the procedural acts obtained with strict disregard of the legal provisions, make no distinction between the two types of nullity, as the injury produced can be removed only by the annulment of the procedural act or the injury is formal or insignificant and can be remedied by the court or by prosecutor. Nullity is found by a court order, at the request of an injured party, in case of controversial debates, by the administration of evidence and with the right to appeal to judicial review by means of legal remedies. **Neither the prosecutor's resolution nor the authentication of the court can establish the nullity of means of evidence which, although they may have certain imperfections and can be obtained without strict adherence to the specific rules, are essential in terms of evidentiary content. Only the courts, following a specific procedure, may find the nullity of such legal acts which may also be means of evidence.** The process of deliberation of the judge or of the prosecutor involves the critical and comparative analysis of the evidence administered and excludes the process of annulment of means of evidence or*

their removal from the file by circumventing the judicial control and the process of assessing them "(s.n.).

Insofar as there are isolated cases of magistrates who have breached the obligation of independence and impartiality, who have violated the rules of criminal procedure, the prohibition from the statute of the profession not to collaborate with the secret services, etc., they bear the criminal, disciplinary or material liability, from this point of view being indisputable that such deviations were caused by a cooperation protocol or not. Under no circumstances, however, a generalizing discourse can be accepted, which throws an anathema over the entire judiciary system.

VI. ECHR jurisprudence in cases where the unlawfulness of telephone interceptions was found but not the breach of the right to a fair trial by using them together with other evidence in the criminal proceedings

The European Court of Human Rights has ruled in several cases against Romania that, although there has been a violation of Article 8 of the Convention, because of the legislative framework that did not provide guarantees in cases of intercepting and transcribing calls, of archiving relevant data and destroying those that are not relevant, there was also a violation of the right to a fair trial through the use of the evidence thus obtained:

• **Case Dumitru Popescu v. Romania, no. 2, application no. 71.525 / 01, decision of April 26, 2007**

"2. On the use by national courts of transcripts of intercepted telephone conversations [...]

109. The Court notes that the unlawfulness of the interception of telephone conversations invoked by the petitioner before national judges relates solely to the breach of national law, as a

result of the lack of authorization of the Prosecutor's Office to personally target the petitioner and the complete transcription of the calls intercepted by the special services. The petitioner has never denied the content of the disputed registrations and has neither challenged their authenticity before the national courts (see, *per a contrario*, *Schenk*, § 47) or even before the Court. [...]

110. Lastly, the Court notes that, in matters of evidence, the Romanian procedural law provides that the evidence has no pre-established value and is not hierarchical, their force of evidence depending on the judge's intimate conviction as to the whole of the administered evidence, without existing, therefore, a presumption of precedence of an evidence over another. It considers that it is important in the present case that the contested registrations were not the only means of evidence subject to the sovereign assessment of judges (see *mutatis mutandis* *Schenk*, §§ 47 and 48; *Turquin v. France*, no. 43,467 / 98 (Dec.), 24 January 2002]. Indeed, the Bucharest Territorial Military County Court and the higher courts corroborated the recordings with other means of evidence, such as the statements of the co-defendants, the testimonies of the Otopeni airport security officers and the reports of confrontation, reconstitution and search, among which the litigious registrations of course, mattered in the decision of national judges to condemn the petitioner, but without having constituted the unique element that created their intimate conviction regarding his guilt.

111. In the light of the foregoing, the Court considers that the use of the disputed records as evidence in the process of intimate persuasion of national judges did not deprive the petitioner of a fair trial and therefore did not infringe Article 6 paragraph 1 of the Convention."

• ***The case of Viorel Burzo v. Romania, applications no. 75109/01***

and 12639/02, judgment of June 30, 2009

"141. The Court considers that, in the present case, the circumstance that the litigious recording was not the only means of evidence subject to the sovereign assessment of judges (see *Dumitru Popescu (no 2)*, section 110) must be given importance. In fact, the Prosecutor's Office and the higher courts compared the recording with other means of evidence, such as witness testimony, search report, forensic expertise and other elements, of which the litigious registration mattered, of course, in the decision of national courts to condemn the petitioner, but without, however, establishing the sole element underlying their conviction regarding his guilt. In addition, the petitioner had the possibility to require that G.L. to be heard on the substance of his statements before the Supreme Court of Justice. In addition, the Supreme Court based its decision on the petitioner's testimony during the investigation of the criminal case after giving reasons for choosing to prefer this statement rather than the one made at the trial stage. As regards the elements provided, nothing suggests that their assessment by the Supreme Court was arbitrary or that the petitioner's rights of defence have not been sufficiently complied with.

142. In the light of the foregoing, the Court considers that the use of the litigious registration as evidence of the prosecution did not deprive the petitioner of a fair trial. It follows that this head of claim is manifestly ungrounded and must be dismissed on the basis of Article 35 paragraphs 3 and 4 of the Convention."

• ***Case Ulariu v. Romania, application no. 19267/05, decision of November 19, 2013***

"66. The petitioner complains that he has been convicted on the basis of means of evidence which had not been legally

obtained under domestic law. In particular, he considers that the recordings could not be used as evidence insofar as they had been authorized and carried out during the pre-trial deeds and not after the commencement of the criminal proceedings. [...]

69. In the present case, the petitioner claims, in particular, that the recordings of his conversations and their transcripts could not constitute evidence lawfully obtained under national law on the ground that these had been authorized and carried out during the preliminary investigation and not after the criminal proceedings had begun against the person concerned. The Court finds that the national courts responded to the petitioner's argument by interpreting the provisions of the Code of Criminal Procedure applicable in the present case (see *Niculescu*, paragraph 123). In addition, the petitioner had the opportunity to listen to the recordings in the case during the first trial procedure and to check the accuracy of the transcripts. He did not dispute the reality of those conversations nor the authenticity of their content (see, *a contrario*, *Schenk v Switzerland*, July 12, 1988, section 47).

70. Lastly, the Court points out that, as regards evidence, the Romanian procedural law provides that the evidence has no pre-established value and is not hierarchical (*Dumitru Popescu (No 2)*, previously quoted paragraph 110). He considers that, in the present case, it is necessary to attach importance to the fact that the litigious registrations were not the only means of evidence subject to the sovereign assessment of judges. In fact, the Prosecutor's Office and the domestic courts compared the records with other means of evidence, such as the witness statements, so that those recordings did not constitute the sole element underlying their personal conviction as to the petitioner's guilt. The petitioner also had

the opportunity to interrogate T.C., L.S. and L.M.

71. In the light of the foregoing, the Court considers that the use of the litigious (contested) registrations as evidence of the prosecution did not deprive the petitioner of a fair trial. It follows that that head of claim is manifestly unfounded and must be rejected in accordance with Article 35 paragraph 3 letter a) and Article 35 paragraph 4 of the Convention".

VI. The unconstitutionality of the legal provisions that would introduce the possibility of reviewing final court judgments for the mere fact of referring in the documents of the file to activities within the scope of the cooperation protocol.

By Decision no. 126 of March 3, 2016 regarding the exception of the unconstitutionality of the provisions of Article 88 paragraph (2), letter d), Article 452, paragraph (1), Article 453 paragraph (1) letter f) and of Article 459 paragraph (2) of the Code of Criminal Procedure, published in the Official Gazette no.185 of 11.03.2016, the Constitutional Court (which comprised the current Minister of Justice) stated as follows:

"25. [...] With regard to the cases which are not pending before the courts when the decision of admission of the Court was published, being an exhaustive legal relationship - *facta praeterita*, the Court holds that the party can no longer request the application of the admission decision, since the decision of admission of the Court can not constitute a legal basis for legal action, otherwise the effect of the Court's decision would be extended on the past. [...]

27. On the other hand, the Court observes that, *as regards the cases settled before the publication of the Constitutional Court's decision and where*

the referral of the Constitutional Court was not ordered with an exception having as object a provision of a law or ordinance declared unconstitutional, these represent a fact praeterita, since the cause was definitively and irrevocably settled. The Court observes that, from the moment the application was brought before the court and until the case was finally settled, the incident rule had a presumption of constitutionality, which was not overturned until after the judgment which finally settled the case. Thus, the Court finds that the incidence of the decision to admit the constitutional law court in such a case would be equivalent to attributing to the Court's jurisdiction act ex tunc effects, contrary to the provisions of Article 147 paragraph (4) of the fundamental Law, and would deny, unjustifiably, the res judicata authority attached to final judgments. [...]

30. The Court then notes that the activity carried out in the ordinary course of the criminal proceedings, to the extent that it was lawful and well founded, ends with a final criminal judgment in which the facts dealt with express the truth and the criminal law and civil law were applied correctly. However, the practice also cites cases of final judgments which contain serious errors of fact and law which can persist in the ordinary appeals, and all the more so if ordinary appeals have not been exercised. In such a case we find the reason for which the legislator instituted the extraordinary remedies, as criminal procedural means of abolishing the judgments with the res judicata authority, but which do not correspond to the law and the truth. The establishment of such procedural means is detrimental to the judicial authority, and thus to the stability of the final court decisions aimed at conferring trust to the activity of justice, but only in the cases and under the conditions strictly regulated by the legislator, with a view to restoring the legal

order. So, in view of the effects of extraordinary appeals on judgments which constitute the final act and the order of the court to settle the case with res judicata authority, the Court notes that the legislator's choice in regulating an appeal seeking reformation of a court judgment must be made within constitutional limits"(sn).

It follows from these principles that the regulation of a case for the review of court judgments in criminal matters cannot have retroactive effect, in the sense of targeting cases with final judgments. The rule *mitior lex* concerns exclusively the rules of the substantive criminal law and not the rules of criminal procedural law.

VI. The impossibility to legally regulate a "repair" on the path of amnesty and collective pardon

According to Article 152 of the Criminal Code ("Effects of Amnesty"), the amnesty removes the criminal liability for the offense committed. If it intervenes after the conviction, it also removes the enforcement of the sentence ruled, as well as the other consequences of the conviction. The fine collected before amnesty is not refunded. Amnesty has no effect on safety measures and on the rights of the injured person. However, the amnesty must pursue the same purpose as the application and enforcement of the punishment, the adoption of such measure having an exceptional character.

According to Article 160 of the Criminal Code ("Effects of pardoning"), pardon has the effect of removing, in whole or in part, the enforcement of the punishment or its switching to another easier one. Pardoning has no effect on complementary punishments and non-custodial educational measures, unless otherwise ordered by pardoning document. Pardoning has no effect on

safety measures and on the rights of the injured person. Pardoning has no effect on punishments the enforcement of which is suspended under supervision, unless otherwise ordered by pardoning document.

According to Article 12 of the Law no. 546/2002 on pardon and the procedure for granting pardon, “collective pardon is granted to a number of persons for convictions *determined by the amount of punishments or by the offenses for which they were ruled.*” Therefore, the law does not allow the establishment of the beneficiaries of collective pardon according to factual circumstances such as the existence of cooperation protocols, but only according to strictly established general criteria: categories of offenses and the amount of punishment.

Therefore, the adoption of an act of amnesty or collective pardon must be based on considerations which concern the general interests of the society and not of individuals³⁰⁹. In motivating a separate opinion of a Decision of the Constitutional Court of Romania³¹⁰, Professor Costică Bulai, who was the judge of the Constitutional Court at the time, pointed out that “***there is no constitutional right to pardoning, but only a right of Parliament to grant by organic law, amnesty or collective pardon, as extraordinary measures determined by criminal policy reasons and taking into account the general interests of society and not the interests of individuals benefiting from such measures.***”

The European Commission drew a first alarm signal on the situation in Romania through the MCV Country

Report in 2015³¹¹, which noted that “Parliament’s rejection of the amnesty law in November 2014 gave a positive signal, because it demonstrated opposition to a law that would have the effect the spotlessness of individuals who were convicted for corruption offenses. At the same time, the fact that, in less than a week since this vote, a new bill on collective amnesty has been taken out from the drawers in the Parliament, proves that this issue is not closed.”

VII. Conclusions

In essence, on the basis of currently available data in the public space, we appreciate that we cannot take advantage of the highly promoted media ambiguity of the “illegitimate character” of the S.R.I. - P.C.C.J. protocol, in order to cancel all the efforts of criminal justice from recent years, insofar as there has been no evidence of real substantive issues for which there are anyway legal remedies in individual cases.

In the case of a reasonable suspicion of a breach of the functional competence in conducting the criminal investigation, the verification of the lawfulness of the administration of evidence is the exclusive competence of the criminal courts, given that all magistrates have the right to access classified information and the defendant’s lawyer may be granted this access upon request.

We argue that there is a concrete need to moderate a real public hysteria on this topic, likely to result in direct pressure on the courts, for example,

³⁰⁹ V. Dongoroz, Drept penal (Criminal Law) (re-editing of the 1939 edition), Asociația Română de Științe Penale, Bucharest, 2000, p. 578.

³¹⁰ Decision no. 86 of February 27, 2003 of the Constitutional Court of Romania, published in the

Official Gazette, Part I, no. 207 of March 31, 2003.

³¹¹ Available online at http://ec.europa.eu/cvm/docs/com_2015_35_fr.pdf [last accessed on 02.10.2018].

to rule solutions for acquittal of all offenders discovered based on information provided by S.R.I..

A legislative intervention in this field, generated exclusively and undifferentiated only by this context of “secret protocols”, would seriously harm the prosecution of many serious crimes, such as organized crime or terrorism, because the technical

measures performed by S.R.I. at the disposal of the prosecutor’s offices or of the courts did not only regard the corruption offenses, these being the only ones that fuelled the “conspiracy theory” the most because of the quality of the active subjects of public servants, senior civil servants or dignitaries.

New basis for judgments - Reform of value judgment

(author: Csaba Figler)

If you are in such a position, please forward this study to a third party concerned, such as a lawyer, a philosopher, a mathematician, an IT expert, a professional journal, also because of the content for the benefit of Humanity.

In a nearly 40-page study, I explain the two main faults of the present judgment as an author, including the subjective value judgment and the open prospect of the foreign interests of the legislator in judicial judgment. And I also make a feasible proposal to deal with these two major mistakes. This study has been sent to many places in Hungary and in English for about 130 well-known law, mathematical and informatics universities, and colleges: including each embassy, ??papal office, churches, lawyers, retired public prosecutor, judges, etc represented in Hungary. However, due to its detailed elaboration, the study has become a complex structure which is difficult to understand. So many people did not understand it and because of lack of time they did not even study it in depth. There was very little feedback about it. Those who have reported back to me have evaluated my "Reform of Value Judgment" study as a significant work. The Facebook page of Individual Judicial Independence and Responsibility Forum looked at it twice. (<https://www.facebook.com/search/top/...>)

Dr. László Ravasz and Dr. Péter Szepesházi judges refer to it in their own study (<https://egyenibiroi.wordpress.com/.../mindenki-birosaga-refo.../>) as an

alternative possibility of judging. Dr. Gábor Bene communicates a brief summary of my study in the "National Association Book" of Tradition and Innovation. However, the Reform of Value Judgment study, beyond the aforementioned, did not achieve much publicity. For a wider audience, it seems absolutely necessary to publish a simpler, more understandable version.

In Budapest, at the Ministry of Justice, the statue of the "Goddess of Falsehood" can be seen. The sculpture is false because among the superficial observe, it intends to make the goddess of truth, the Roman Justitia appear. But her sitting position shows that she could not stand the weight of truth! I have not found anywhere else something similar, just the standing version of the sculpture. In Hungary, there are three variants in the sitting position. There is no eye patch on her eyes, and one of her pans got caught in her left leg's dress. It is clear that this figure cannot measure in a true way! The crown of the city's defence on her head weigh on the meaningful head of her as a dark glory. This can be no other than falsity replacement of Justitia, i.e. the fossilized replica of the Hungarian Huntitia. With regard to her sitting position, John Doe might say so that she is performing her needs and she does not even care about truth.

And if there is truth and God, the average citizen, John Doe, believes that there is the supreme justice that God himself will provide on the last day. And there is a city or district court, on the

second place after God! And completion of the TRUTH is the holy duty of all honest Judicial Council, and some judges and therefore they strive to serve it with all their power and knowledge for the benefit of the people. John Doe does not know the lawyer whose opinion is just the opposite!

“Now the party beneficiary of a court judgment is harder to guess than to get five hits on the lottery.”

The truth outlined in the Judge’s judgment is often far behind John Doe’s belief in judicial justice. John Doe does not know the favourite game of lawyers the title of which is mug’s game, let the money fall out from his pocket. The essence of which is who serves better the influential power in their own interest?!

The lawyer can move forward if he wins lawsuits. Then he will be a representative in specially targeted remunerated lawsuits and then he can win these trials, which are so-called “showcases” of great interest, if the judge judges them for him!

The lawyer against whom the judges “unite” will never be a “star lawyer”. This is something that every law school student learns in the second year of higher education.

Therefore, the lawyer is looking for judicial “goodwill”. But he knows that the other lawyer, the other party’s representative, has the same interests as well. And they both know that only one thing exerts pressure on the judge, the protracted mantle of judgment.

Therefore, the primary aim of lawyers is to assist the judge in his quest to avoid prolonging indefinite trials. That they cannot be blamed by the judge even by accident about that they go beyond the imaginary deadline because they are a good deal too zealous. They should not let the judge get angry because then how would a lawyer be a star lawyer if the judge would no longer favour him?

There is another pressure on the judge, which does not affect him by law, but it is easy to understand that no judge likes and does not do good for his personal career if his decisions are overly redirected by the Appeal Boards!

No judge wants to look like stupid!

It is also obvious that if the case is not appealed, then the next step will not be able to point to judicial mistakes. Because even lawyers know that it is almost impossible to judge without mistakes. Mankind make mistakes at times! But if this is detected too often by the lawyer, and in such a way so that the judge is sometimes “annoyed”, the stardom is again at risk. I can imagine that it is not in the interests of a lawyer to detect the mistakes day to day made by the judge regarding his clients. It is not in the interests of a lawyer to make the judge look stupid before the presidents of higher degrees, only because of his genius or the representation of his client, and therefore to make the judge “angry with him”. Nor he would like to bombard the judge with his constant evidentiary proposals, and thus to make him hesitate whether to order newer and newer evidentiary procedures and thus pushing the judgment away, or to exclude the evidentiary proposal, and thereby risking the case being rejected by the higher degree, because the higher degree is lacking the evidentiary procedure proposed by the lawyer.

In addition, lawyers also know well the fact that the material, moral, political, power relations and “retroactive influence system” of the litigants become an open book before the judge.

And there is no need for extraordinary imagination that a party with greater financial resources has greater opportunities to find and refer to procedural mistakes in the appeal. The weaker party may not have more money or can only afford a lawyer with modest

abilities who can be presumed to be less experienced and can find only fewer mistakes and fewer opportunities to appeal.

Because the possible multiple feedback coming from above may be quite unpleasant for the judge, when senior officials, that is to say, higher authorities find that the judge's judgment was wrong. Therefore, the judge has an almost irresistible temptation to lean in the subjective decision-making of the stronger, materialist party with greater reversing power.

But if the judge himself does not even care about his promotion and his statistics he is trying to enforce the truth, the lawyers themselves can still assume this contingency of interest previously discussed and, accordingly, to his liking, they quasi "implicitly join their forces" in the interests of the party with a stronger position!

And then the game starts! The lawyers are constantly investigating the judge. The smartest ones can even read from the smallest signs and they know the way.

And then the interests of the judges, the plaintiffs and the defendants determine all the other interests in the depth of evidentiary procedure, in the favour of them, or against them, and from the stronger representation towards the weaker. Because the representative of the weaker party also understands that he should give in now. Because this is how the case can finally end! And then everyone, except his own client, can be satisfied! But then next time, if he will be the representative of the large companies, he can rightly expect the same casting roles.

Poor little man ... He thinks in the "equality before the law"! Even when his own lawyer is working against him.

And that lawyer is trying to reach resignation saying that: "Well no appeal should be made here anymore. In this

case, unfortunately the best we could have achieved!" Perhaps, as soon as taking the case, the lawyer assesses the balance of power and sliding in thought he is already preparing for the post-judgement state. And then he starts to soften his own client, especially if he is the weaker party with the followings: "This case will be pretty complicated. We will see who the judge will be. As I can see here, however, we should not expect too much."

And then we see the directions in which the subjective value judgement moves the judicatures during litigation.

A Practical Solution

We certainly do not have to say that the judge cannot be held responsible for his judgement! **(Star 3)** Because the judge has a power of consideration! Which means that in his freedom of decision-making, he judges as he wants relying on his conscience. Anything trivial, vacuous, or purely apparently conceptual is his judgement.

If a judge commits a criminal offense with his judgement, let's say for example treason, it is called a "judicial mistake". So, the judge is not encouraged by ANYTHING to follow the legislative intent in his judgement! However, in the opposite sense, the present jurisprudence described above is a significant pressure on interest to the judge. In my paper, I explain in detail that the essence of my proposal is that in the future the judge's judgment should be able to measure the value of his own value measurement as well. Thus, he can have an individual interest in adapting his judgment to the truthfulness of the applied legislation as determined by the legislator. To this end, three mathematical systems should be applied. These include statistical middle rate, chess game measuring system of Árpád Élő, and the Nash game theory model.

First, my primary suggestion is that the judge who heads the trial should not make a judgement in the same case.

The Judicial Council shall judge which gets the evidences, trial documents, and the data of the litigants in question handling them in an anonymous way judging based on closed negotiating protocols. Thus, in the future, case law will be divided into separate judicial councils which will be code-based identifiable and not personally.

The judges will have a judgmental ability value number that will be re-calculated and displayed for each case. This will be a sequence that shows their current position in the hierarchy and measures their weighing ability. The opportunity for judges to advance, their financial position and the rank of their position will be determined by the influence of their judgmental ability values as well. The judges' public appreciation will also be evaluated based on their prestige!

Primary Administrative Evidentiary Procedure

At this stage, the court accepts the action, initiates it, and conducts the evidentiary procedure. It prepares the trial documents for a judgmental case by encrypting the data of the persons involved in the trial documents. The trial documents are sent electronically to the central server. The form of the judgment returned is formally verified. Then it decrypts and types the personal data. It announces the judgment! In the case of a possible appeal, the appeals are submitted as described above.

The Center Server

It receives the coded trial documents from a court of first instance. It disposes these documents to the sentencing judges with the help of a random revolver type roulette calculus in such a way that the judges do not know the other judges in the case. It determines the judgment

received from the judges, which, on the one hand, identifies the position of the prevailing and unsuccessful party/parties in a way that gives a percentage of the case-law ratio of the litigants. Prevailing: Defendant in a ratio of 60-40. The central server summarizes the judgment formulated by the judges and displays the summary. Then, according to the system developed by Árpád Élő, it calculates and displays the scores obtained from the judges' starting points and the relationship between their judgment. This score can remain the same, it may decrease or increase as a result of their judgment. Then the central server sends the judgment to the judge acting primarily. It will file a verifying approval from judges acting secondarily and it will archive the case after entering into force on its storage space.

Judge/s of Second Conviction

He receives the encrypted trial documents from the central server. He weighs the facts and makes judgment. He rejects or accepts the claim, expresses his judgment in a guilty or not guilty percent. Then he sends his judgment to the central server. He accepts the rating of the new judging measure of value calculated by the server. He reads the public judgment and sends a code to the central server, confirming that the statement in the public verdict with his own code actually comes from him.

A member of the Secondary Judicial Council is aware that in present-day judicial training, prospective judges are taught to be able to apply the law at least in mid-level. Therefore, every trivial, false, and sloppy judicial decision cannot be judged as a "judicial mistake" nowadays in a fair way. It can only be called a deliberate judicial unworthy behaviour. It can only be said to be a fraud, a false judgment. The judge acting in the secondary court is also aware of that, if he was in the interest to give a false

judgment, because of the new juridical system, the other members who are unfamiliar with him would severely punish him by their percentage of judgment value. When a central server would compare him with the judgment of the other judges and it would calculate that it is far from the statistical average rate, then the server would deduct score points regarding his value-measuring ability. And thus, his judgmental ability would be reduced because of the false judgment of a judge of the Council. Therefore, the judge himself assumes the same of the other judge, i.e. the other judge does not want to suffer depreciation in this way, so every judge will try to achieve the justice in their judgment as far as possible! (Nash game theory)

In the future, this new mode of judgment will result the termination of the unhealthy expression of the interests of the judge-lawyer, judge-prosecutor, client-client, client-lawyer, client-judge, power-judge-lawyer-client relationships. In this way the level of judgment will improve. With its help, the course of trials

will be accelerated, there will be less appeal because of fake judgments, and so on.

My conviction is that sooner or later the above-mentioned procedure will be implemented in the whole world and not only in the jurisdiction, but in all the major places where it has been possible to hide behind the "subjective value system" to justify false decisions, saying that "Maybe I have made a decision wrongly in a competition, rating or tournament, etc., but I did it all in my most righteous freedom, subjectively rightfully. My conscience is pure!". The abovementioned method eliminates the anomalies of subject measurement in all areas where it will be applied, and these will be transferred into an objectively measurable weighing pan!

Thank you for your attention. If you are interested in an extended version of the abovementioned study, please e-mail to me and as the system is under continuous development, I will send the study available at the given moment.

God Help Us!

Csaba Figler. Sárpilis, 23.09.2018